BREVIS ENARRATIO ACTORUM

omnium, ad compendium redactorum, quæ circa Controverſiam de Auxiliis Divinæ Gratiæ ſub Clemente PP. Octavo & coram ipſo celebrata ſunt:

A Reverendo Patre
GREGORIO NUNNIO CORONEL
LUSITANO,
Doctore Theologo Ordinis S. Auguſtini, & primo Congregationum de Auxiliis Secretario,
elucubrata:

Eaque in prima Seſſione publica coram Paulo V. habita die 11. Septembris, Anno Domini 1605. in Apoſtolico Montis Quirinalis Palatio, ab eodem Reverendo Patre *Coronel* expoſita atque recitata.

FRANCOFURTI,
Typis FREDERICI ARNAUD,
MDCLXXXVII.

BREVIS ENARRATIO ACTORUM

Omnium, ad compendium redactorum, quæ circa Controverſiam de Auxiliis Divinæ Gratiæ ſub Clemente PP. & coram ipſo celebrata ſunt.

Paulus V. Pontifex Maximus à Deo eligitur.

DIe decima ſexta menſis Maji Anno Domini 1605. ab hora 18. in duas partes diviſo Sacro Cardinalium Collegio, quaſi exorta formidabili tempeſtate, tetra & horrida rerum facies undique conſpicitur, fluctuſque maris violentis flatibus uſque adeo intumeſcunt, ut Petri navicula minitari videretur. Interim precibus & lachrymis piorum, qui in remigando laborantes erant, excitatur tanquam dormiens Dominus, prope horam 24. imperat vento & mari, & factâ tranquillitate magnâ, repentina & admiranda

apparet rerum mutatio. Etenim illic erat manus Domini, qui in potestate sua habet voluntates hominum, easque quo vult & quando vult, flectit, transfert, & omnipotentissimâ facilitate immutat. Pacatis igitur omnium mentibus, Paulus Quintus, prius dictus Camillus Burghesius, maximo omnium consensu in Cathedram Petri provehitur, & merito quidem. Doctrinâ enim & sanctitate vitæ quovis magistratu, potestate & imperio dignus erat: ob idque à fel. recordat. Papa Clemente VIII. in Cardinalium Collegium cooptatus, & inter eos, qui generales Inquisitores sunt totius Ecclesiæ Catholicæ, Summoque Pontifici in negotiis Sacri Officii assistunt, adnumeratus: eidem etiam, & Congregationi, in qua de Auxiliis divinis tractabatur, assistebat. Postea Vicarius Papæ constitutus omnia negotia Sedis Apostolicæ sibi commissa tantâ cum Pontificis voluptate, & sui ipsius gloriâ perficiebat, ut ob eximiam prudentiam, atque animi integritatem in rebus gravissimis peragendis omnes viri sapientes illum Christi in terris Vicarium prædixerint: quod ad Omnipotentis Dei gloriam, ad fidei Catholicæ propagationem, hæresium extirpationem, & sanctæ fidei Apostolicæ exaltationem, Divino Numine afflante, factum est

inter

inter primam & secundam horam subsequentis noctis communi sexaginta Cardinalium suffragio (tot enim in Conclavi ingressi sunt) pari bonorum omnium sententia & voto, totiusque populi Romani summa lætitia: sub quo optima rerum administratio speratur. Coronatur die 29. Maji, quæ fuit dies Pentecostes. Ecclesiam vero Lateranensem moderatâ pompâ, sed religione maximâ ingreditur die Dominicâ 31. Novembris. Atque adeo nos, quibus res ex sententiâ & voto successit, Paulo V. Pontifici Optimo Maximo à Deo electo, totius Ecclesiæ Catholicæ nomine & fausta omnia precamur, & salutem ac felicitatem sempiternam optamus.

Die 11. *Mensis Septembris Anno Domini* 1605.

Quod Apostolici muneris proprium est, ad Ecclesiæ regimen vocatus Sanctissimus ac Beatissimus Pater & Dominus Noster Paulus Quintus, statim mentis oculos per omnes Christianæ Reipublicæ partes circumferendo, ad ea potissimum, quæ ad fidem & Religionem maximè spectant, apprimè componenda mentem appulit. Cumque dissidia & controversias de Auxiliis divinis & mysterio prædestinationis, quæ in Belgio inter Facultatem Lovaniensem

ſem præſertim & Profeſſores Societatis, & in Hiſpania inter Patres Prædicatores & Societatis longo tempore non ſine fidelium populorum perturbatione & ſcandalo viguerunt, ejuſmodi eſſe conſideraret, ut, niſi tollantur omnino, poſſint in gravem Chriſtiani Orbis perniciem cedere, de opportuno & expedienti remedio adhibendo providè cogitavit. Et DD. Cardinalibus generalibus Inquiſitoribus Conſilii ſui rationem indicavit, deque reaſſumendâ Congregatione ſæpe cum illis egit, quo pro rei magnitudine expenderent quid è re præſenti ſit agendum, & rogati ſententias ſuas conſulto dicerent.

Quamobrem die Veneris 11. menſis Septembris Anno Domini 1605. Pontificatus vero ſui anno primo, Sanctiſſimus Dominus Noſter ut prædictæ controverſiæ tam diu agitatæ modum adhiberet, & eam ad optatum finem perduceret ac omnino ſedaret, ad ſe vocatis Patribus Secretariis, dixit: ſe quidem conſtituiſſe Congregationem reſumere, ne, ſi cauſa inter Patres Prædicatores, & Societatis poſt tot annos obfirmatis animis controverſa diutius protraheretur, majores turbas excitaret, & gravius damnum Chriſtianæ Reipublicæ inferret. De modo tamen qui aptior videatur ad finiendam & omnino ſedandam

dam præsentem controversiam opere pretium fore in prima Sessione agere; sed neque hoc æque præstari posse, nisi prius omnibus consultantibus in memoriam revocentur universa, quæ sub sanctissimæ memoriæ Papa Clemente VIII. gesta & peracta fuere. Quod cum maxime expedire judicavisset, P. Gregorio Nunnio Coronel Doctori Theologo, & Congregationis Secretario injunxit, *Ut Acta omnia circa præsentem controversiam in compendium redacta ad amussim & fideliter referret*; qui ad Sanctitatis suæ pedes sanctissimos religiose provolutus, & Benedictionem & onus libenti animo suscepit.

Indictio futuræ Sessionis.

Placuit Sanctissimo Domino Nostro Paulo Quinto Pontifici Optimo Maximo, ut ad laudem & gloriam sanctæ & individuæ Trinitatis, Patris & Filii & Spiritus Sancti, & fidei Catholicæ exaltationem, Congregatio de divinis Auxiliis resumeretur; decrevitque primam futuram Sessionem habendam & celebrandam esse die Mercurii 14. mensis Septembris præsentis anni 1605.

SESSIO LXIX. 14. Septemb. quæ est *Prima coram Paulo V.*

Sacræ Congregationis de Auxiliis divinæ gratiæ SESSIO LXIX.

Quæ est Prima

Sub Sanctissimo Domino Nostro

D. PAULO QUINTO

Pontifice Maximo,

Celebrata die Mercurii 14. *Septembris hora* 12. *Anno Domini* 1605. *in Palatio Apostolico in Monte Quirinali, cum prius Sanctissimus Dominus Noster sacrum fecisset.*

RE igitur diligenter præmeditatâ, die præfixa, quæ fuit Festo Exaltationis Sanctæ Crucis dicata, impetrata Spiritus Sancti gratiâ, coram Sanctissimo Domino Nostro, præsentibus Illustrissimis & Reverendissimis DD. Cardinalibus generalibus Inquisitoribus, 1. D. Dominico Pinello. 2. D. Hieronymo Asculano. 3. D. Petro Aldobrandino. 4. D. F. Anna de Givry. 5. D. Laurentio Bianchetto. 6. D. Pompejo Arrigonio. 7. D. Francisco de Avila. 8. D. Roberto Bellarmino. 9. D. F. Anselmo Monopoli, nec non 10. D. Jacobo du Perron, à felic. record. Papa Clemente Octavo ad hujus causæ discussionem

ſionem aliis adjuncto ; Reverendiſſimis etiam Epiſcopis, 1. D. Petro Lombardo Archiepiſcopo Armachano Hyberniæ Primate. 2. D. F. Joanne Radda Archiepiſcopo, & Epiſcopo Pactenſi. 3. D. Patre Julio Sanctutio à monte Filatrano Epiſcopo Sanctæ Agathæ Gothorum. 4. D. Lelio Sueſſano Epiſcopo Neritonenſi. 5. D. F. Hieronymo Palantiero Epiſcopo Bitontino ; Reverendis item Patribus Theologis, 1. D. Anaſtaſio Brixenſi Abbate Sanctæ Mariæ de Farſa, Secretario Congregationis. 2. F. Antonio Bovio Regente Collegii Romani Carmelitarum, & 3. D. Jacobo le Boſſu Doctore Sorbonico Ordinis Sancti Benedicti : ad laudem & gloriam ſanctæ & individuæ Trinitatis, Patris & Filii & Spiritus Sancti, ad incrementum & exaltationem fidei & Religionis Chriſtianæ, *Frater Gregorius Nunnius Coronel* Doctor Theologus, & Secretarius Congregationis, cum innueret Sanctiſſimus Dominus Noſter, ut enarrationem Actorum exordiretur, dixit in hunc modum.

Adſit Spiritûs S. gratia, Beatiſſime Pater. Anno Domini M D LXXXVI.

Cum Doctores Facultatis Lovanienſis verbatim excerptas triginta & eo amplius propoſitiones à Profeſſoribus Societatis in

 ſuis

suis Prælectionibus traditas in eadem civitate Lovaniensi diligenter considerassent, illas peregrinas & periculosas judicantes, habito hac de re maturo consilio, ne quid leviter & temere credidisse videretur, quosdam ex suis ad Professores Societatis miserunt, ut cum illis conferrent, & an prædictas propositiones pro suis vellent agnoscere, intelligerent. Cum autem *prædicti Professores illis inspectis in sententia sua persisterent, & pro suis illas agnoscerent*, Doctores Facultatis graviter commoti sunt, quod sibi cernere viderentur præcipuum illud de gratiâ Christi & divina prædestinatione argumentum novis, imo jam diu reprobatis rejectisque periculosis opinionibus corrumpi & turpiter infici. Unde ad illas *dignam adhibuerunt censuram*; quod non solum inter Facultatis Doctores & Professores Societatis graves disceptationes, sed etiam inter auditores communes discipulos dissidia & contentiones generavit, adeo ut Dominus Octavius Episcopus Galatinus tunc temporis in inferiori Germania & Belgarum Provinciis Nuntius Apostolicus, timens nisi mature sapienterque occurreretur ejusmodi dissentionibus, fidelium unitatem scindi ac Christi corpus lacerari posse; eas non solum felic. record. Papæ Sixto Quinto, Sanctæque

ctæque Sedi Apostolicæ significavit, ut tam periculoso dissidio obviam iretur; sed quam maximâ diligentiâ partem utramque monuit hortatusque est, ut à disceptationibus hujusmodi, quoad Sanctitas sua quæstionem controversam definiret, tam verbo quam scripto desisterent. Sed cum indies magis magisque dissidia & contentiones agerentur, per Apostolica scripta omnibus silentium imposuit, idque sub Excommunicationis latæ sententiæ pœna cavit, ne de prædictis controversiis ullo prætextu disputare, scribere, aut alteram partem hæreticam vel erroneam asserere auderet, donec per Sedem Apostolicam definitum esset quid tenendum foret, prout latius in litteris Apostolicis Nuntii, datis Anno Domini M D LXXXIIX. infra appositis.

Quo factum est, ut disceptationes quidem & exortam controversiam restrinxerit utcumque, non tamen vel sustulerit omnino, vel sedaverit: quippe quæ Lovanii sic restricta germinavit in Hispania, ubi eodem anno in lucem prodiit liber inscriptus, *Concordia Liberi Arbitrii cum gratia Donis, & editus à Doctore Ludovico Molina è Societate Jesu*, qui illic novi dissidii & novæ dissentionis occasionem præbuit. Etenim illo edito Patres Prædicatores protinus sese opposuerunt adversus doctrinam

quam continet, quæ eadem est cum dogmatibus Lovanii à Professoribus Societatis Jesu in suis Prælectionibus traditis, & à Doctoribus Facultatis reprehensis. Ita in Hispania orta gravissima controversia inter utrosque Patres circa gratiæ Christi vim & efficaciam, ac divinæ & æternæ prædestinationis mysterium, tam in publicis quam in privatis disputationibus Prædicatores Molinæ doctrinam tanquam Pelagianam; Socii vero Magistri Bannen sententiam tanquam Calvinianam impugnabant. Eoque res devenit, ut delata controversia ad Sanctum Inquisitionis Tribunal, mutuis sese prædicti Patres censuris lacerarint, adeo ut Dominus Cardinalis Quiroga, Supremus Hispaniæ Inquisitor, habitâ causæ cognitione, compulsus fuerit etiam de ordine Sedis Apostolicæ privatim ad aliquos Episcopos, Doctores, Theologos, ac etiam ad nonnullas Universitates scribere, & censuras factas in librum Concordiæ Patris Molinæ à Patribus Prædicatoribus, & à Patre Molina in Commentaria Magistri Bannen, ad illos mittere, ut quid de præfata controversia sentirent scriptis suis consignarent: quod & factum est Anno Domini 1594.

Interim dum hæc in Hispania aguntur, Romæ apud fel. record. Clementem Papam

pam

pam VIII. instant Patres Societatis, ut causam ad se advocet, & quid de exortâ controversiâ tenendum sit, definiat, parati ejus obtemperare decretis, quod Sancta Romana Sedes omnium Ecclesiarum magistra & salutaris disciplinæ directrix sit, ad quam provocare religio est.

Annuit illorum precibus Sanctissimus Pontifex, causam ad se advocat, hinc inde viros in Episcopali dignitate constitutos, & quosdam alios Doctores Theologos, quos ad hoc munus obeundum idoneos judicavit, colligit; conventum instituit, & præstito juramento, de diligentiâ in examinanda doctrina Molinæ, de fidelitate & candore in referendis illius opinionibus, ac de secreto servando, omnibus præcipit, ut coram DD. Cardinalibus generalibus Inquisitoribus Domino Ludovico Madrutio, & D. Pompejo Arrigonio, semoto omni odio,& amore,non fovendæ contentionis, sed indagandæ veritatis studio diligenter expendant doctrinam Ludovici Molinæ contentam in *præfato libro Concordiæ, & in Commentariis ejusdem ad primam Partem Sancti Thomæ*, eamque cum antiquis veterum Theologorum & Sanctorum Patrum placitis, cum Sacrorum Conciliorum definitionibus, Summorum Pontificum decretis,& divinis ora-

culis conferentes libere dicant & judicent an à veritate Catholicâ ullo modo deerraverit P. Molina in ſcribendo de hoc argumento, aut quid temere & minus caute aſſeruerit.

Promittunt adſtringuntque fidem omnes jurejurando coram D. Cardinali Sanctæ Severinæ, generali item Inquiſitore, & Secretario Supremæ Inquiſitionis, ſe diligenter inſpecturos, candide & fideliter relaturos ſententiam Molinæ, & de illis ſecundum ſcientiam & conſcientiam judicium facturos. Quod ita præſtitum fuiſſe teſtis eſt Deus, teſtantur & Acta ipſa.

Anno Domini M D XCVIII.

Igitur die ſecundâ menſis Januarii Anno Salutis Dominicæ 1598. coram Illuſtriſſimis & Reverendiſſimis Dominis, D. Ludovico Madrutio & Domino Pompejo Arrigonio S. R. E. Cardinalibus, & generalibus Inquiſitoribus collecti Reverendiſſimi Domini, D. F. Propertius Reſta de Taleacotio Epiſcopus Geruntinenſis & Cariatenſis, D. F. Julius Sanctutius à Monte Filatrano Epiſcopus Agathenſis, D. Lætius Lanus Sueſſanus Epiſcopus Neritonenſis, & RR. PP. Sacræ Theologiæ Doctores Frater Henricus Sylvius Vicarius Apoſtolici Ordinis Carmelitarum,

F. Fran-

F. Franciſcus Bruſus Procurator generalis Ordinis Sancti Franciſci, F. Joannes Baptiſta Plumbinus Procurator generalis Ordinis Sancti Auguſtini, F. Gregorius Nunnius Coronel ejuſdem Ordinis & Inſtituti Profeſſor, & D. Ludovicus de Creil Doctor Sorbonicus Pariſienſis : in quorum numerum poſtea cooptati fuerunt R. D. F. Antonius Bovius Magiſter Regens Collegii Romani Carmelitarum, & D. Jacobus le Boſſu Doctor Sorbonicus Pariſienſis & Ordinis Sancti Benedicti Profeſſor : è re præſenti fore judicarunt, ut primum inſpiceretur : Quiſnam præfato auctori propoſitus fuerit ſcopus : Quæve ratio eum ad ſcribendum de liberi arbitrii concordia cum gratiæ donis compulerit : quod facile quis judicium ferre poſſit de doctrinâ illius, cujus in ſcribendo mentem exploravit & perſpexit.

Cum igitur de hac re in prima, ſecunda & tertia Congregatione ageretur, ex ipſiuſmet operis Epilogo apertè conſtitit, non aliud fuiſſe auctoris conſilium, quam novam quandam concordiam à ſe primum excogitatam tradere. Exiſtimavit enim, nondum explicatam penitus & abunde redditam rationem integram conciliandi libertatem arbitrii cum divina gratia, præſcientia & prædeſtinatione. Hanc autem con-

concordiam ex quatuor potissimum principiis deduxit, quæ apud se usque adeo certa habuit, ut non dubitaverit asserere: „Quod „ si ea data, explanataque semper fuissent, „ fortè neque Pelagiana hæresis fuisset ex- „ orta, neque Lutherani tam impudenter „ arbitrii nostri libertatem fuissent ausi ne- „ gare, obtendentes cum divinâ gratia, „ præscientia & prædestinatione cohærere „ non posse; neque ex Augustini opinio- „ ne, concertationibusque cum Pelagianis „ tot fideles fuissent turbati, ad Pelagia- „ nosque defecissent; facileque reliquiæ illæ „ Pelagianorum in Gallia fuissent extinctæ.

Molina in Conc. qu. 23. a. 4. & 5. disp. 1. memb. ult.

Primum ergo principium ac fundamentum novæ hujus Concordiæ est modus quidam divinitus influendi tam per concursum generalem ad actus liberi arbitrii naturales, quam per auxilia particularia ad actus supernaturales: quem explicat diffuso sermone, docens, talem Dei concursum non esse influxum Dei in causas secundas, illas ad agendum moventis, sed cum causis in earum effectus.

Secundum principium est legitima, seu potius orthodoxa, ut ille inquit, explicatio de modo doni perseverantiæ, quæ sic habet: Nulli adulto Deus denegat auxilium, quod ad perseverandum sit satis. Præterea cum auxilio, quo, cum unus usque ad finem

vitæ

vitæ perſeverat, poteſt, ſi velit, non perſeverare; & cum auxilio, quod Deus confert, præſtoque eſt conferre ei qui non perſeverat, poteſt perſeverare, per eumque ſtat quod non perſeveret. Quo fit, ut ad donum perſeverantiæ duo ſint neceſſaria: *Unum ex parte Dei*, videlicet ut ea auxilia conferre ſtatuerit, cum quibus prævidebat adultum pro ſua libertate perſeveraturum: *Alterum ex parte arbitrii Adulti*, tanquam conditio ſine quâ voluntas conferendi talia auxilia non habuiſſet rationem voluntatis conferendi donum perſeverantiæ, nempe ut adultus pro ſua libertate ita ſit cum eis cooperaturus ut perſeveret, quod in poteſtate ipſius eſt collocatum. Atque ex his duobus principiis libertatem arbitrii noſtri cum gratiâ divina conciliavit.

Tertium principium eſt præſcientia illa media inter ſcientiam Dei liberam, & mere naturalem, quâ ante actum liberum ſuæ voluntatis cognovit Deus, quod in unoquoque rerum ordine per arbitrium creatum eſſet futurum de hypotheſi, quod hos homines, vel angelos in hoc vel illo rerum ordine collocare ſtatuerit. Atque ex hoc principio docet libertatem creati arbitrii cum divinâ præſcientia cohærere.

Quar-

Quartum principium eſt, quod Deus hunc potius ordinem rerum quam alium voluerit creare, & in eo hæc potius auxilia quam alia conferre, cum quibus prævidebat hos, & non illos pro libertate ſui arbitrii perventuros in vitam æternam. Nullam fuiſſe cauſam aut rationem ex parte adultorum prædeſtinatorum, & reproborum. Quod vero voluntas creandi illum ordinem rerum, & in eo conferendi hæc & non alia auxilia, rationem prædeſtinationis comparatione horum adultorum & non illorum fuerit ſortita, pendens fuit ex eo, quod unus potius uſus quam alius pro libertate arbitrii eorum eſſet futurus, atque adeo ex eo, quod Deus futurum eum præviderit, quia pro eorum libertate erat futurus. Atque ex hoc capite dixit dari rationem prædeſtinationis adultorum ex parte uſus liberi arbitrii prævisi, & ita docet non aliam eſſe difficultatem in concilianda libertate arbitrii noſtri cum divinâ prædeſtinatione, quam in eadem ipſa cum divinâ præſcientiâ concilianda reperitur.

Ad hæc quatuor principia reducebantur omnia, quæ de viribus liberii arbitrii abſque ſpeciali Dei auxilio ad actus bonos morales, & ad actus fidei, ſpei, dilectionis & pœnitentiæ ad implendam legem

uni-

universam, & ad non succumbendum in quocunque temporis momento gravibus tentationibus, & ad singula alia difficilia mere naturalia superanda. De gratiæ auxiliis, & de eorum usu & necessitate, de scientia Dei, de providentia & prædestinatione Dei æterna sparsim in tota sua Concordia docuit. „ Quæ omnia ad plures redacta propositiones censurâ dignas, censuit Congregatio aliena esse à veterum „ Theologorum & Sanctorum Patrum, potissimum vero Augustini & Thomæ, doctrinâ, & à Sacrorum Conciliorum, Summorumque Pontificum decretis; atque „ adeo è re fore Catholicâ, ut liber Molinæ „ de Concordia liberi arbitrii cum gratiæ „ donis omnino prohiberetur, & cætera „ ejus opera suspenderentur, quousque „ per viros à Sede Apostolica delectos expurgarentur à novis & peregrinis opinionibus. Judicavit enim Congregatio tunc temporis esse locum gratificationis, possèque sine læsione fidei Catholicæ haberi rationem personæ aliàs doctæ & piæ, & honoris Societatis, quod res adhuc integra maneret intra limites Hispaniarum, nec sparsa esset, ut nunc longe lateque diffusa est controversia ista per universum Orbem Christianum, qui avide expectat Sedis Apostolicæ definitionem de præfatis quæstionibus & argumentis. Ve-

Verum ut maturius expenderetur, an prædicta principia, vel propositiones ad illa redactæ, vendicari possent à notâ erroris, voluit Sanctissimus Pontifex, „ut Consul-„ tores examinarent Apologiam Patrum „ Prædicatorum in Hispania contra decem „ capitales propositiones Molinæ, nec non „ earum defensiones productas à Patribus „ Societatis. Censuit autem Congregatio, doctrinam Patrum Prædicatorum esse sanam & Catholicam; propositiones vero Molinæ non æque vendicari à notâ erroris per rationes productas à defensoribus suis, ad quas plene responsum fuit.

Expensis deinde scriptis Episcoporum & Universitatum, quæ Romam misit Supremus Hispaniæ Inquisitor ad Sedem Apostolicam, apparuit ex pluribus illorum, judicium Congregationis non rigorosum, sed mitissimum fuisse, atque adeo persistendum in censura, prout in Actis.

Quoniam vero omnes, uno excepto, ejusdem erant sententiæ, placuit omnibus, ut asservarentur quidem singulorum scripta, ut sarta tecta conserventur; unus tamen omnium nomine censuram in librum Concordiæ Patris Molinæ componeret, quo facilius omnium Actorum Sanctissimus Pontifex certior fieret. Elegerunt ad hoc munus obeundum communi omnium consensu

ſenſu *F. Gregorium Luſitanum*, Doctorem Theologum ex Ordine Sancti Auguſtini, Congregationis Secretarium, quod & approbavit ben. mem. Cardin. Madrutius. Completum autem fuit opus iſtud, & coram Congregatione relatum, ab omnibus, uno excepto: approbatum die 12. Martii Anno Domini 1599.

Cum autem Patres Societatis cognoviſſent rem eſſe pene abſolutam, tantumque expectari Apoſtolicam definitionem, & cenſuræ confirmationem, apud Sanctiſſim. Pontificem egerunt, ut, antequam cenſura in vulgus prodiret, permitteret ut abſentibus Cenſoribus cum Patribus Prædicatoribus, præſentibus arbitris, ſuam conferrent ſententiam. Fieri enim poſſe, ut utrique eadem docuiſſent, diſcrimenque ſolum eſſet in modo explicandi, qui facile limari poſſet. Quod ſi inter ſeſe convenirent in re, & ſententiâ ipſâ, abſque ullo negotio, quamvis aliam pravam doctrinam, à quocunque illa aſſerta fuiſſet, damnari poſſe, neque velle ſe de doctrinâ Molinæ agere, neque eam defendere, ſed tantum de gratiæ efficacia & virtute differere.

Placuit conſilium Sanctiſſimo Pontifici, qui decrevit ut coram DD. Cardinalibus Madrutio, Aſculano, & Bellarmino, Patres Generalis Ordinis Prædicatorum, &

& Generalis Societatis, duo item Theologi ex Prædicatoribus, & duo ex Sociis de hoc argumento serio agerent: sperabat enim fore, ut deposito ardore contentionis, qui mentes etiam doctissimorum invertit, in vera & sana doctrina convenirent. Sed res longè aliter cessit: spatio enim unius circiter anni habitis aliquando concertationibus, exhibitis hinc inde responsionibus ad quæstiones sibi propositas à DD. Cardinalibus, nihil aliud effectum est, quam ut quid utrique Patres de gratia Christi sentirent, scripto consignatum maneret, prout in Actis.

Hujusce rei dum Cardinalis Madrutius Sanctissimum Pontificem certiorem reddere festinat, ut tandem controversiam dirimat, gravi morbo correptus vitam cum morte commutavit die 20. Aprilis Anno Domini 1600. Protinus ad se vocavit Sanctissimus Pontifex Consultores omnes; ad quos cum brevem habuisset sermonem, in numerum ipsorum cooptavit Dominum Fr. Hippolytum Masserium Lucensem Episcopum montis Pelusii; deinde voluit sigillatim de omnibus in Congregatione peractis ab illis certior fieri: quæ dum plenè audivisset, præcepit ut rursus Consultores expenderent censuram factam in librum Molinæ, & si in sen-

ſententiâ perſiſterent, illam propriis ſubſcriptionibus munirent.

Quoniam verò Patres Societatis conquesti fuerant: ,, Quod multa Molinæ im-
,, ponerentur quæ non dixerat, decrevit,
,, ut ſententiæ Molinæ, relatæ in cenſurâ,
,, aperto Codice cum illius verbis formali-
,, bus conferrerentur, ne quid illis addere-
,, tur, vel ſubſtraheretur. Quod ita factum eſt.

Ex repetitâ autem lectione, & inſpectione Codicis, conſtitit omnibus Conſultoribus, Molinæ ſententias fuiſſe fideliter & candide relatas, & æque condemnatas.

Quibus denuo viſis, & diligenter conſideratis, *cum cenſuiſſent perſiſtendum in cenſura, ſubſcripſerunt omnes, excepto P. Procuratore S. Auguſtini*, qui prius Molinæ doctrinam Pelagianiſmi condemnaverat, & P. Regente Collegii Carmelitarum, qui ſemper judicavit illam eſſe probabilem, prout latius in Actis exhibitis Sanctiſſimo Pontifici.

Anno Domini M DCI.

Dum adhuc PP. Societatis conquererentur, quod nullo jure, ſed ſummâ injuria doctrina Molinæ Pelagianiſmi condemnata fuerit à Conſultoribus, atque adeo poſtulaverint, ut ſibi concederetur poſſe de-

defendere illius propositiones; Sanctissimus Pontifex in primis cum cæteris Consultoribus interesse, & judicium de propositâ controversiâ ferre voluit Reverend. Pat. *Fr. Joannem de Rada* Procuratorem generalem Ordinis S. Francisci de Observantiâ, nunc vero Archiepiscopum Tranensem, & R. P. Fr. *Hieronymum Palanterium* Ordinis Conventualium S. Francisci, & Professorem publicum in Universitate Patavinâ, nunc vero Episcopum Bitontinum; postea vero injunxit Congregationi, ut quantâ maxima posset fieri diligentiâ expenderet, in quo cum Pelagianis, vel Semipelagianis consentiret Doctor Molina; voluit etiam, ut accitis duobus Patribus ex Ordine Prædicatorum, & aliis duobus ex Societate Jesu, audiret quicquid vel illi contra Molinam, vel isti pro Molina vellent dicere. Quamobrem *repetita censura* (quod secundo jam factum est) in librum Concordiæ liberi arbitrii cum gratiæ donis ab illo editum; cui perficiendæ per triennium fere Congregatio operam, studiumque navavit; ex multis, quæ auctor iste contra communem Theologorum Scholam, & Catholicam doctrinam asseruisse videbatur, *viginti has propositiones* selegit, in quibus à Pelagianorum & Semipelagianorum semitis nequaquam deviat.

De

De primo Principio Concordiæ Patris Ludovici Molinæ.

Prima Propositio.

Concursus Dei generalis non est influxus Dei in causam secundam, quasi illa prius ab eo mota, agat & producat suum effectum; sed est influxus immediate cum causâ in illius actionem.... & effectum.... Influxus vero ille, quo causæ applicentur, & moveantur ad agendum, est commentitius, & minimè necessarius.... Multumque præjudicat libertati arbitrii nostri.... Deus enim, & liberum arbitrium habent se tanquam duæ causæ partiales.

Asseritur formaliter à Patre *Molina in sua Concordia quæst.* 14. *artic.* 13. *disput.* 26. §. *Dicendum*, *in editione Antverpiensi. disput.* 27. & *in Commentario ad primam Partem D. Thomæ*, *eâdem quæst. disput.* 6. *&* 7. §. item §. *Præterea*, atque etiam §. *Adde*, & §. *Attende.*

Censura.

Inspecto P. Molinæ scopo, & quod similiter philosophatur de concursu gratiæ coadjuvantis, quem dicit non esse concursum immediatum in liberum arbitrium ut in causam, quasi prius eo concursu mo-

tum, ac à Deo ad agendum applicatum, tales actus eliceret: (ſcilicet fidei, ſpei, & dilectionis ſupernaturalis) ſed eſſe influxum Dei immediatum in actus ipſos, una cum libero arbitrio; idque propter rationes, quibus idipſum docuit *diſp.* 25. *& ſequent. de concurſu univerſali ad effectus naturales*; perpenſâ etiam potiſſimâ ratione, quâ ductus diſceſſit à communi doctrinâ, *ne ſcilicet tolleretur arbitrii noſtri libertas*; videtur non diſcedere à ſemitis Pelagii, qui ut gratiam divinam tolleret, idem jecit fundamentum, ſuamque aſſertionem eâdem ratione probare nitebatur, ne ſcilicet tolleretur arbitrii libertas, ut videre licet *apud S. Hieronymum in Epiſtola ad Cteſiphontem*.

Secunda Propoſitio.

Poteſt homo per vires naturæ cum ſolo concurſu generali Dei aſſentiri myſteriis ſupernaturalibus ſibi propoſitis, & explicatis (qualia ſunt, Deum eſſe trinum in perſonis, Chriſtum eſſe Deum, & ſimilia) tanquam à Deo revelatis, actu merè naturali.... Homini tamen ſic aſſentienti ſupernaturalibus myſteriis, Deus ex certâ lege à ſe cum Filio ſuo ſtatutâ, gratiam conferet, auxiliave quibus illa credat, ut oportet, ad ſalutem.

Hanc

Hanc Propositionem docet *Molina in sua Concordia quæstione* 14. *artic.* 13. *disput.* 7. §. *Ut ergo*, & §. *Paria affirmant*: *nec non disputatione* 10. & 11.

Censura.

D. Cardinalis *Bellarminus lib.* 6. *de gratia & libero arbit. cap.* 1. §. *His igitur*, inquirit, Utrum, qui Prædicatorem audit, aut doctrinam à Deo revelatam per se legit, & habet congruentem persuasionem miraculorum, aut alterius testimonii, quo res, quæ credenda proponitur, efficiatur credibilis, possit eam rem credere sine speciali revelatione divina? Cui quæstioni satisfacit, inquiens: Fuit unus ex erroribus Pelagianorum, posse hominem credere sine speciali gratiâ Dei. Ita enim refert *Sanctus Augustinus* multis in locis, sed præcipue *in Epistola* 106. *ad Paulinum*, & 107. *ad Vitalem.* In eodem errore etiam ante hæresim Pelagianam exortam, fuisse Ticonium, refert idem *Augustinus, lib.* 3. *de Doctrina Christ. cap.* 33. In eodem fuisse Cassianum, & alios quosdam in Galliâ, qui propterea reliquiæ Pelagianorum dici meruerunt, cognosci potest *ex Epistolis Prosperi & Hilarii ad Augustinum*, & *ex lib. ejusdem Prosperi contra Collat.* In eodem etiam hæsisse aliquando ipsum *Au-*

gustinum, testis est ipse idem *in lib. de Prædestinatione Sanct. cap.* 30. Denique hunc fuisse unum ex erroribus Fausti *Rhegiensis Episcopi*, perspicuum est ex *libris ejus de libero arbitrio*.

Tertia Propositio.

Hominibus, qui ad filiorum Dei dignitatem nondum pervenerunt, eatenus facta est potestas ut filii Dei fiant, quatenus si, quantum in se est, conentur, præsto illis aderit Deus, ut fidem, & gratiam consequantur, neque desiderio suo fraudentur. Quod si conantibus ex suis naturalibus, facientibusque quod in se est, vel ut fidem amplectantur, vel ut de peccatis doleant, Deus non est semper præsto per auxilia, & gratiam prævenientem, ut actus sint, quales ad salutem oportet, quânam ratione verum erit, Deum velle omnes homines salvos fieri? eâque ratione acceptum coram eo esse, ut obsecrationes, orationes, postulationes, & gratiarum actiones pro omnibus hominibus fiant, ut eo loco Paulus docet. Cum itaque Deus suâ scientiâ prævideat, quinam ex his, qui audituri sunt Evangelium, conaturi sint ex suis naturalibus ad assensum eliciendum, ut tenentur, & qui non; sane ut à peccato non excusentur, qui assensum

fidei

fidei ſupernaturalem non elicuerint, ſatis eſt, Deum ſuo auxilio, & gratiâ præſto eſſe ad præveniendum in eodem inſtanti quoſcunque præviderit ex ſuis naturalibus ad aſſenſum conaturos.

Hæc Propoſitio aſſeritur formaliter à *P. Molina in ſua Concord. quæſt.* 14. *art.* 13. *diſput.* 10. *&* 11.

Cenſura.

Hanc Propoſitionem dicit D. Cardin. *Bellarminus lib.* 2. *de gratiâ & lib. arbit. cap.* 1. §. *Prima ſententia*, fuiſſe Pelagianorum, & eorum qui in Gallia Pelagianis favebant, Caſſiani, & Fauſti. Idque revera ita eſſe conſtat ex *Sancto Auguſtino lib.* 1. *ad Bonifac. contra duas Epiſtolas Pelagianorum cap.* 19. & *Epiſt.* 107. *ad Vitalem.* Senſum etiam illius ſententiæ Joh. cap. 1. *Dedit illis poteſtatem filios Dei*, &c. quem Molina docuit, ait idem D. *Cardinalis cap.* 3. *ejuſdem lib.* §. *Tertium, fuiſſe Pelagianorum, & Semipelagianorum:* quem etiam refert *Sanctus Proſper in Epiſt. ad Sanct. Auguſt.* & impugnat *S. Auguſtinus lib. de dono perſeverantiæ, cap.* 8. *lib.* 1. *ad Bonifac. contra duas Epiſt. Pelagianorum cap.* 3. *& lib.* 4. *contra Julianum Pelagianum, cap.* 8. totam hanc Propoſitionem Molinæ impugnat

tanquam fidei & divinis Scripturis omnino contrariam.

Quarta Propositio.

Poteſt ex ſolis ſuis naturalibus homo efficere, ut actu merè naturali revelatis aſſentiatur. Præterea, poſtquam edoctus fuerit, ſupernaturalem aſſenſum eſſe ad ſalutem neceſſarium, poteſt optare ita credere, atque etiam conari ex dono & auxilio Dei ſupernaturali aſſentiri. Denique poteſt petere, ut auxilium illud ſibi donetur, & ad illud recipiendum ſatagere ſe diſponere.

Ita docet *Molina in ſua Concordia quæſt.* 14. *artic.* 13. *diſput.* 9. *ſtatim in principio.* Idem docet *diſput.* 43. §. *Accipe, in impreſſione Antverpienſi diſput.* 45.

Cenſura.

D. Cardinalis *Bellarminus lib.* 2. *de gratiâ & lib. arbitrio*; *cap.* 1. §. *Prima ſententia*, dicit hanc ſententiam eſſe Pelagianam & de reliquiis Pelagianorum. Idem aſſerit *S. Proſper in Epiſt. ad S. Auguſtinum, & libro contra Collat. cap.* 40. & *Epiſtola ad Ruffinum paulo poſt principium.* Denique *S. Auguſt. lib.* 4.

contra

contra Julian. Pelagian. cap. 8. eandem ſententiam impugnat tanquam fidei adverſam.

Quinta Propoſitio.

Deus ſine ullâ intermiſſione ad oſtium cordis noſtri ſtat, paratus ſemper conatus noſtros adjuvare, deſideranſque ingreſſum; non tamen ſine intermiſſione pulſat ſpecialibus auxiliis, ſed ſæpe, non ſolum quando apta occaſio ſe offert, ſed etiam quando torpens ac pigrum liberum arbitrium proſpicit.

Ita docet *Molina in ſua Concordia quæſt.* 14. *artic.* 13. *diſput.* 10. §. 1. *circa finem.*

Cenſura.

Hæc Propoſitio videtur aſſerta contra expreſſam definitionem *Concilii Auriſicani* II. *Can.* 4. & 6. Fuit etiam tradita à Caſſiano, ut apparet ap. *S. Proſper lib. contra Collat. cap.* 16. Ita *Fauſtus Rhegienſis lib.* 1. *de grat. cap.* 1. quam impugnat *S. Proſper* loco citato, & *S. Auguſtinus lib.* 2. *ad Simplician. quæſt.* 2. Quam etiam D. Cardinalis *Bellarminus* agnoſcit fuiſſe Caſſiani & Fauſti errorem, *lib.* 6. *de grat. & lib. arbit. cap.* 8. §. *Hac igitur.*

Sexta Propositio.

Licet auxilium supernaturale gratiæ non sit simpliciter necessarium, ut liberum arbitrium assentiatur actu merè naturali iis, quæ fides docet, sed solum, ut assentiatur prout oportet; ad salutem nihilominus sæpissimè non solum confert, ut assensus eliciatur, qualis oportet, sed etiam ut simpliciter eliciatur; eo quod liberum arbitrium neque supernaturalem, neque naturalem assensum tunc eliceret, nisi divinitus illustraretur intellectus, & supernaturaliter voluntas excitaretur, alliceretur, & suaviter ad assensum traheretur.... Atque hoc innuunt simul Scripturæ Sacræ, quæ docent, fidem donum Dei esse, ad eamque homines tractu & appulsu Spiritus Sancti perduci. Ita docet *Molina in sua Concordia quæst.* 14. *artic.* 13. *disput.* 7. §. *Illud tamen.*

Censura.

Apparet ex his propositionibus, quam consequenter *Molina* loquatur, insistendo semper vestigiis Cassiani, à cujus doctrina nequaquam discedere judicabitur, si tam Cassianus, quam S. Prosper attente legatur, *contra Collat. cap.* 38.

Septi-

Septima Propositio.

Quoniam facienti quod in se est, Deus non denegat gratiam, Christusque nobis promeruit auxilia non solum, quæ conantibus nobis ex nostris naturalibus efficere quod in nobis est præsto essent, ac prævenirent, ut sic illo eodem conatu eliceremus dispositionem naturalem ad gratiam, sed etiam quibus sæpe excitaremur omnino: inde est, quod, quoties quis paratus fuerit ad conandum ex timore, efficiendumque totum quod potest, circa detestanda peccata commissa, & cavendum in posterum omnia lethalia, præveniatur à Deo affectu, donoque timoris supernaturalis, & eliciat attritionem supernaturalem, qualis cum Sacramento est necessaria ut peccata deleantur.

Ita docet *Molina in sua Concordia quæst.* 14. *art.* 13. *disp.* 14. *memb.* 5. §. *Post hanc*, & §. *Illud tamen.*

Censura.

Non recedit Molina à doctrinâ *Cassiani*, quem apparet doctorem habuisse in scribenda ista sua Concordia liberi arbitrii cum divinâ gratiâ, tum ex locis citatis in censuris aliarum propositionum, tum etiam ex *Cassiano Collat.* 13. *Cap.* 8. & in eodem libro *S. Prosperi contra Collat.*

cap. 3. §. *Qui cum in nobis.* Quæ cum S. Prosper ibi dicit non posse ad sensum Catholicum reduci, ostendit aperte, universam hanc Molinæ doctrinam sinistre traditam esse, nec nos posse catholice illam interpretari, cum expresse doceat, posse hominem ex viribus naturalibus conari ad detestanda peccata commissa; quem conatum infallibiliter consequatur auxilium gratiæ divinæ, affectusque, & donum timoris supernaturalis, utpote ex certa lege à Deo Patre cum Christo Filio suo constituta. Quem errorem impugnat *S. Prosper, lib. cit. cap.* 7. 8. 16. *& sæpe aliàs*, item *S. Augustin. lib.* 2. *ad Bonifac. cap.* 10.

Octava Propositio.

Eo modo Deus sua sapientia leges, quibus vitam spiritualem, atque ejus incrementum conferret, accommodavit, ut, sicut per gratiam hominis naturam ex se liberam perficiebat; ita etiam ante receptionem gratiæ, & in ipsa gratiæ receptione, ac postea in augmento illius suum locum libero relinqueret arbitrio, quatenus ita ipse author esset omnium bonorum, omniaque ei accepta referrentur, ut nihilominus libero arbitrio propria laus & industria servaretur.

Hæc

Hæc *Molina in sua Concord. quæst.* 14. *art.* 13. *disp.* 9. §. *Ut quæ*, *&* *disp.* 12. §. *Primo*, *&* §. *Sensus*.

Censura.

Sane tanto ſtudio P. Molina evehit liberi arbitrii vires, ut illud videatur conſtituere integrum, non læſum per pèccatum originale; & tantâ aviditate expoſcit proprium conatum, & propriam induſtriam, cui præſto exiſtat auxilium gratiæ, ut converſio laudi ipſimet peccatori tribuatur: quaſi vero nullius laudis eſſet, ſi conatus ille, & induſtria gratiæ divinæ adjutorio præveniretur: ut illi objici poſſe putemus, quod *S. Proſper Caſſiano objecit lib. contra Collat. cap.* 36. „ Exigua concluſione pene „ totum Pelagianum dogma confirmas. Videatur etiam *cap.* 38. *&* *definit.* 11.

Nona Propoſitio.

Vocatio Dei interna ad fidem, interior excitatio fidelis ad pœnitentiam per gratiam prævenientem, imo & illuſtrationem, & auxilia, quibus juſtificati à Deo adjuvantur, tum ut majora Spiritus incrementa percipiant, tum ne tentationibus ſuccumbant.... pendent quam maxime à libero arbitrio ejus, qui vocatur, & excitatur; tum quia potuit accedere, aut non

accedere ad audiendum, vel legendum verbum Dei, unde notitias compararet, quibus Deus se inserere & ad fidem vocare solet; tum etiam, quia, postquam accessit, potuit divertere aliò cogitationem, neque intendere iis, quæ credenda proponebantur; tum denique, quia potuit accedere vel animo addiscendi, atque amplectendi, quod verum, bonumque esse judicaret, vel animo irridendi, aut impugnandi quæ dicerentur. Est enim rationi valde consentaneum, ut illum potius misericorditer vocet & adjuvet Deus, qui paratus obedire veritati, illamque amplecti, quam eum, qui sinistra intentione ad audiendum accedit.

Hæc Propositio desumpta est ex *Concord. Molinæ quæst.* 14. *art.* 13. *disp.* 9. §. *Patet tertiò*, & §. *Quod hæc*, ubi illam copiosius docet, quam à nobis fuerit proposita.

Censura.

Hæc sententia P. Molinæ ita est *Cassiani* doctrinæ consona, ut *S. Prosper lib. contra Collat. cap.* 9. dixerit illam ab Ecclesia expugnatam fuisse. Quam ipse à S. Aug. apprimè edoctus impugnavit tam *cap.* 8. quam etiam *cap.* 13. *ejusdem libri.* Est etiam contra definitionem *Concilii Aurisicani II. Can.* 4. Quo fit ut D. Cardin.

din. *Bellarm. lib. 6. de grat. & lib. arbit. c. 9. §. Hac igitur,* dixerit: Scribunt *Calvinus* & *Kemnitius*, communem Scholasticorum sententiam esse, ante gratiam præcedere in homine quædam bona desideria, quamvis debilia. Sed hæc non Scholasticorum, sed *Cassian:* & *Fausti* sententia fuit, quam *S. Thomas*, & *S. Bonaventura*, *Gregorius Ariminensis*, *Joannes Capreolus*, & alii Doctores Scholastici repudiant, atque refellunt. Cujus oppositum dicit, non solum ex Scripturis, sed etiam ex Pontificum scriptis, & Conciliorum decretis copiose probari.

Decima Propositio.

Potest homo solis viribus naturalibus liberi arbitrii, & concursu generali Dei elicere actum absolutum mere naturalem dilectionis Dei super omnia, qui ad justificationem nequaquam sufficiat, & pari ratione propositum absolutum.... placendi Deo in omnibus, servandique mandata omnia naturalia obligantia sub culpa lethali, tametsi & hunc, & quemcunque alium actum virtutis moralis, multo facilius & promptius potuerit elicere homo naturæ integræ, quam modo possit homo naturæ corruptæ.

Ita docet *Molina in sua Concord. quæst.*

14. *art.* 13. *per totam disp.* 14. Sed videatur *memb.* 3. §. *Duo quædam,* & §. *Secundum est*, & *disp.* 19. *memb.* 6. §. *Forte mirabitur, in editione Antverp.* Est autem semper memoria tenendum, quod Molina non semel docuit, facienti quod in se est, Deum ex certâ lege gratiam conferre.

Censura.

Hæc fuit sententia *Cassiani*, quam impugnat *S. Prosper lib. contra Collat. c.* 27. *&* 30. & *lib. de Ingratis*, significat, relabi in eorum errorem, qui negabant per peccatum originale fuisse læsum, & vulneratum liberum arbitrium, Pelagianos intelligens. Tandem impugnat *S. Aug. l.b.* 2. *ad Bonif. contra duas Epistolas Pelagian. c.* 8. *&* 10. & alibi. Quam etiam condemnant *Conc. Milevitanum Can.* 4. *Aurisican. II. Can.* 25. & *Trident. Sess.* 6. *c.* 6. Hinc D. Card. *Bellarm. lib.* 6. *de grat. & lib. arbit. c.* 7. impugnat hanc Molinæ propositionem ex Scripturis divinis, & decretis Conciliorum, & doctrinæ S. Augustini, probatque, ex illa colligi potissimum errores Pelagii.

Un-

Undecima Propositio.

Negari non potest, complurium esse Scholasticorum sententiam, liberum nostrum arbitrium cum solo concursu generali Dei elicere posse non solum actum attritionis naturalem, id est dolorem de peccatis ex Dei timore cum proposito amplius non peccandi lethaliter; sed etiam actum contritionis naturalem, qui idem propositum non peccandi amplius lethaliter includat.

Ita docet *Molina in sua Concord. quaest.* 14. *art.* 13. *disp.* 14. *memb.* 1. *in princ. & memb. eodem* §. *Ratio.* Hujus assertionis rationem assignat, qua aperit, quas putet vires lib. arb. & quantas esse. Fuisse autem hanc Propositionem assertam à Molinâ non tantum disputationis gratiâ, liquet ex totâ *disp.* 14. maximè post additum §. *Illum forte mirabitur*, quem addidit in edit. Antverp. & ex *disp.* 19. *&* 20. Est autem advertendum, quod *membro* 5. adjunxit, & copiosissime tradidit *disp.* 10. quoties quis paratus fuerit ad conandnm ex timore &c. Quibus insuper addendum est, quod formaliter docuit *disp.* 8. fidelem in peccato constitutum, quod neque fidei neque spei repugnet, ut ex fide, atque spe in Deum ita doleat (hoc est, ut ad salutem opor-

oportet, ad quod illud *ita* refertur) non indigere alio auxilio particulari præter concursum & habitum fidei, & spei, quæ in eo remanserunt. Et *disp.* 14. *memb.* 5. magis explicat, quale existimet remansisse arbitrium nostrum post peccatum.

Censura.

Si quæ *Cassianus* docuit (ut refert *S. Prosper lib. cont. Collat. c.* 8. 17. *&* 22.) cum superioribus conferantur, & quæ *Hylarius in Epist. ad S. Augustin. de erroribus Massiliensium* scribit, expendantur, apparebit Molinam ex illis conflasse assertionem suam, & ejus rationem: quam non parum accedere ad Pelagianum dogma significavit *S. Prosper lib. de Ingratis c.* 4. *&* 5. & *ad Capitula Gallorum respons.* 6. & *lib. cont. Collat. c.* 8. 22. *&* 23. ita *Cassiani* sententiam evertit, ut Molinæ propositionem expugnasse etiam videatur, quam adversari doctrinæ *Concilii Trident.* haud obscurè colligitur ex *Sess.* 14. *cap.* 4.

Duodecima Propositio.

Interim, dum judicium rationis non absorbetur.... in arbitrio humano spectato in statu naturæ lapsæ, sunt vires sine speciali auxilio Dei.... ad non consentiendum in quocunque temporis momento cuicun-

que

que gravi vehementiorique tentationi, & ad ſuperandam quamcunque magnam difficultatem, quam pro ſervanda in eo ſolo inſtanti lege naturali neceſſe ſit vincere, etiamſi ea de cauſa mors ſit toleranda; ita ut, ſi conſentiat, peccet, eo quod, ſecluſo quocunque alio majori auxilio, in poteſtate ipſius, tametſi non ſine ingenti difficultate, poſitum eſt, non tranſgredi tunc legem.

Hanc Propoſitionem eſſe ex propria ſententia *Molinæ*, conſtat ex *diſp.*19. *&* 20. potiſſimum poſt additum §. *Forte mirabitur*, ſupra citatum.

Cenſura.

Quantum hæc Propoſitio accedat ad Pelagianiſmum, & Semipelagianiſmum, facile apparet ex verbis Pelagii adductis à *S. Aug. lib. de grat. Chriſti, c.* 27. *&* 28. & ex *Caſſiani* ſententia relatâ à *S. Proſpero lib. contra Collat. c.* 22. & ex iis, quæ *Fauſtus* docuit *lib. de grat. & lib. arbit. c.* 10. quos impugnarunt & expugnarunt *S. Aug. loco cit.* & *S. Proſper, c.* 33. *&* 35.

De secundo Principio Concordiæ P. Ludovici Molinæ.

Decima tertia Propositio.

Nulli adulto Deùs denegat auxilium, quod ad perseverandum sit satis; præterea cum auxilio, quo cum unus usque in finem vitæ perseverat, potest, si velit, non perseverare. Et cum auxilio, quod Deus confert, præstove est conferre ei, qui non perseverat, potest perseverare, per eumque stat, quod non perseveret. Quò fit, ut ad donum perseverantiæ duo sint necessaria; *unum ex parte Dei*, videlicet ut ea auxilia conferre statuerit, cum quibus prævidebat adultum pro sua libertate perseveraturum; *alterum ex parte arbitrii adulti*, tanquam conditio, sine qua voluntas conferendi talia auxilia non habuisset rationem voluntatis conferendi donum perseverantiæ, nempe ut adultus pro sua libertate ita sit cum eis cooperaturus, ut perseveret: quod in potestate ipsius est collocatum. Quare non ita intelligendum est, donum perseverantiæ esse à Deo, quasi per illud potestatem auferat ad non perseverandum, aut quasi per Deum stet, quo minus perseveret, qui in peccatum labitur.

Ita habet *Molina in sua Concord. quæst.* 23. *art.* 4. *&* 5. *disp.* 1. *memb. ult.* §. *Secundum est.* *Cen-*

Censura.

Hæc, quæ dicitur à Molina legitima, seu potius orthodoxa de modo doni perseverantiæ explicatio, non videtur aliena ab illâ, quam Massilienses asserebant contra S. Aug. doctrinam, ut videre licet ap. *S. Hilarium in Epist. ad S. Aug.* qui illam impugnavit, & expugnavit *toto libro de dono perseverantiæ*, sed potissimum *c.* 6. 7. 8. *&* 9. Et supersedendo aliis, Molinæ adversatur doctrina *Concilii Trident. Sess.* 6. *c.* 13. *& ejusdem definitio Can.* 22.

De tertio Principio Concordiæ P. Ludovici Molinæ.

Decima quarta Propositio.

Triplicem scientiam oportet distinguamus in Deo, nisi periculosè in conciliandа libertate arbitrii nostri; & contingentia rerum cum divina præscientià hallucinari velimus,&c. *Unam mere naturalem, alteram merè liberam*,&c. *tertiam denique mediam scientiam*, qua ex altissima & inscrutabili comprehensione cujusque liberi arbitrii in sua Essentia intuitus est,quid pro sua innata libertate, si in hoc, vel illo, vel etiam infinitis rerum ordinibus collocaretur, acturum esset, cum tamen posset, si vellet, facere reipsa oppositum, ut

ut ex dictis *disp.* 45. & 47. manifestum est.

Ita docet *Molina in Concord. quæst.* 14. *art.* 13. *disp.* 50. §. *Triplicem, in impress. Antverp. disp.* 52. *in Veneta, in Comment. ad primam Partem, eadem quæst. & art. disp.* 17. Videre etiam oportet longissimam illam disputationem, quam addidit, post primam editionem in Antver. & *disp.* 53. *in Comment.* 18.

Censura.

Hæc Propositio & doctrina de scientia media, & ejus necessitate, videtur eadem cum illa, quam Massilienses excogitarunt ad exterminandam gratiam effectricem bonæ voluntatis, & ad tribuendum libero arbitrio, quod gratiæ subtraherent, ne illud læderent, & ad assignandam causam infallibilitatis effectus, ut videre est in Epistolis *S. Prosperi & S. Hilarii ad S. Aug.* Quod *Molinam* similiter ob eandem rationem evincere contendisse, facile apparet in sua *Concordia quæst.* 23. *art.* 4. & 5. *disp.* 1. *memb.* 9. §. *Secunda conclusio, in impress. Antver. memb.* 12. *in Comment. ad primam partem memb.* 11. ubi ita fatetur, adultum prædestinatum certò, hoc est, absque ulla Dei deceptione, vitam æternam consecuturum; ut tamen certitudo

tudo non sit ex parte mediorum, effectusque prædestinationis, sed ex parte divinæ præscientiæ, qua Deus altitudine, &c. Unde facile ostendit concordiam liberi arbitrii cum præscientiâ, & prædestinatione. Cum autem in materia prædestinationis, & gratiæ, *S. Augustinus* semper exploserit omnem præscientiæ rationem, quæ antecedat decretum divinæ voluntatis, potissimum vero *lib. de prædest. Sanctor. c.* 9. 18. *&* 19. & alibi; expugnata sane videtur ab eodem S. Augustino hæc de scientia media doctrina cum Massiliensium errore.

Decima quinta Propositio.

Non video, præter auxilium particulare gratiæ prævenientis, & concursum Dei generalem, necessarium esse auxilium aliud particulare gratiæ, ut liberum arbitrium aliquem illorum actuum possit elicere: (credendi scilicet, sperandi, & pœnitendi, ut oportet) etenim illa tria unam integram, & sufficientem causam illorum complere videntur, ut disp. præcedenti satis à nobis explicatum est. Quare, etsi Deus quodcunque aliud particulare auxilium denegaret, ex illis solis sequeretur effectus. Neque Concilium Trident. &c.

Ita docet *Molina qu.* 14. *art.* 13. *disp.* 29. §. *Verum.*

Cen-

Censura.

Cum Molina præter gratiam prævenientem, sive excitantem, non requirit aliam potentiorem gratiam ad eliciendos actus supernaturales fidei, spei, & pœnitentiæ, non videtur discedere à semitis Pelagii, quem eandem gratiam, quam Molina ponit, concessisse, facile possumus colligere ex *lib.* 1. *S. Aug. de gratia Christi*, potissimum vero *c.* 7. 10. *&* 19. & sæpe alias; maximè cum *Molina disp.* 42. §. *Quod ad primum*, respectu actuum deliberatorum, gratiam prævenientem solam constituat ad evehendos ad ordinem supernaturalem actus voluntatis, & intellectus elicitos ex facultate naturæ.

Decima sexta Propositio.

Falsum omnino videtur, & discrepans à dictis Patrum, & Concilio Tridentino locis citatis, asserere, gratiam coadjuvantem distinctam esse à gratia præveniente, & excitante. Illa enim eadem gratia, quæ liberum arbitrium prævenit, & excitat ad actus, quibus se ad justificationem disponit, dicitur cooperans, si liberum arbitrium cum eâ consentiat, atque simul pro sua libertate influat.

Ita docet *Molina in Concord. quæst.* 14. *art.*

art. 13. *diſp.* 39. §. *Deinde*, & *diſp.* 40. §. *Ex dictis*, inquit : „ Ex dictis intelligitur
„ facile, unam, & eandem numero gra-
„ tiam, quatenus excitat, allicit, & in-
„ vitat arbitrium noſtrum ad actus creden-
„ di, ſperandi, diligendi, aut pœniten-
„ di, appellari prævenientem, ac exci-
„ tantem gratiam, eaque conſideratione
„ prævenire arbitrium noſtrum ad ejuſ-
„ modi actus : quatenus vero conſentien-
„ te jam noſtro arbitrio, & cooperante
„ actus, ad quos illa invitat, & allicit, ipſa
„ quoque novo influxu & actione coope-
„ ratur eoſdem actus, appellari adjuvan-
„ tem, & cooperantem gratiam.

Cenſura.

Dum Molina docet, in eo gratiam conſiſtere, quod conſentiente jam noſtro arbitrio, & cooperante actus ad quos illud invitaverat, (quatenus præveniens, & excitans erat) ipſa quoque novo influxu cooperatur eoſdem actus, ſatis oſtendit, ſe non præviam, ſed comitem tantum concedere gratiam adjuvantem. In quo non parum obſcurare conatur illam Chriſti gratiam, de qua *S. Auguſtin.* diſputat, quam nobis divinæ Scripturæ commendant, & quam *Apoſtolus* prædicat operari in nobis & velle & perficere : maxime verò cum

cum *disput.* 37. §. *Quod si quis*, afferat, se non putare concursum illum, quantum est ex se, esse alterius rationis ab eo, quo Deus concurrit ad effectus mere naturales, neque ab illo habere actus illos, quod sint supernaturales, sicut neque id habent ab influxu liberi arbitrii. Quo fit, ut hæc „ Molinæ Propositio cum *Massi-* „ *liensium* errore coincidat, de quibus „ *Sanctus Prosper scribit ad S. Augustin.* „ nec considerant, se gratiam Dei, quam „ comitem, non præviam humanorum „ volunt esse meritorum, etiam illis vo- „ luntatibus subdere, quas ab ea secundum „ suam phantasiam non negant esse præ- „ ventas. Eandem sententiam *Joannes Maxentius in respons. ad Epist. Hormisdæ Papæ* inter errores *Fausti* connumerat. Quod idem *Faustus* docet *lib.* 1. *de lib. arbit. c.* 5. *&* 7. Quem errorem illos de fonte Pelagianæ hæresis hausisse colligi potest *ex lib.* 1. *S. Augustin. contra duas Epist. Pelagian. c.* 18. *&* 19. & *ex lib.* 2. *c.* 10.

Decima septima Propositio.

Nonnulli ita hanc sententiam defendunt, ut duplex auxilium divinum constituant, quoddam efficax, & quoddam sufficiens, verumtamen inefficax. Quod vero auxilium efficax sit, aut inefficax, censent nulla ratio-

ne

ne tribuendum esse libero arbitrio, quasi ex eo auxilium quodcunque sive magnum, sive parvum, efficax, aut inefficax sit, quod, cum arbitrium pro sua libertate possit consentire, & non consentire, cooperari cum illo, & non cooperari, si consentiat, & operetur, ut potest, efficiat illud efficax; & si non consentiat, & cooperetur, ut etiam potest, reddit illud inefficax: sed ipsi auxilio, sive Deo efficaciter, aut inefficaciter per illud moventi tribuendum esse, quod liberum arbitrium consentiat, aut non consentiat; ita ut quoties Deus moverit per auxilium, quod ex modo divinæ motionis atque ex Deo ipso habet quod sit efficax, liberum arbitrium consentiet, cooperabiturque ad salutem; quod si moverit per auxilium, quod ab eo non habet, ut sit efficax, liberum arbitrium non consentiet, neque cooperabitur ad salutem. Certè non dubitarem sententiam hanc hoc ultimo modo explicatam errorem in fide appellare. Etenim eâ datâ, non video qua ratione libertas arbitrii nostri salva possit consistere.

Ita docet *Molina in sua Concordia, quæst.* 23. *art.* 4. *&* 5. *disput.* 1. *memb.* 6. §. *Nonnulli*, & §. *Certè*, & *quæst.* 14. *artic.* 13. *disp.* 40. §. *Antequam*, inquit: „ Quo fit, „ ut divisio sufficientis auxilii in efficax, &

„ inefficax, nostra sententia ab effectu, „ qui simul à libertate arbitrii pendet, sumatur, illudque auxilium sufficiens sive „ majus, sive minus in se sit, efficax dicatur, cum quo arbitrium pro sua libertate convertitur; cum tamen nihil eo „ auxilio impediente, potuerit non converti.... alioquin tale auxilium sufficiens „ non esset ad conversionem. In eadem sententia persistit §. *Hinc quinto loco*,& *qu.* 23. *art.* 4. *&* 5. *disput.* 1. *memb.* 9. §. *Postremo*, & alibi. Unde colligit *memb.* 9. §. *Postremo:* cum auxiliis ex parte Dei, cum unus justificatur & salvatur, alius pro sua libertate nec justificatur, nec salvatur. Et è contrario, &c.

Censura.

Hæc Propositio, & doctrina P. Molinæ, quatenus docet, efficaciam auxilii divini pendere ab effectu, & libertate arbitrii humani, non autem ab ipso auxilio, prout à Deo venit, & ex modo motionis divinæ, videtur tradita à Semipelagianis, ut licet videre *in Epist. S. Hilarii ad S. Augustin.* Asseritur autem à Molina contra expressam sententiam *D. August. lib. de corrept. & grat. c.* 12. quam confirmat contra Semipelagianos, *lib. de prædest. Sanct. c.* 2. *&* 20. & sæpe aliàs in eodem lib. & lib. *de dono per-*

perseverantiæ, c. 5. 6. 7. 9. 11. 13. 14. 19. 20. 21. 22. Ex quibus locis apparet, perstitisse semper S. August. in sententia quam docuerat lib. de corrept. & grat. citato.

Decima octava Propositio.

Si arbitrium nostrum ab efficacia, aut inefficacia auxilii divini habeat quod consentiat, aut non consentiat Deo vocanti, & cooperetur, aut non cooperetur ad salutem, perseveretque, aut non perseveret in gratia, certe non ab innata, & propria libertate id pendet, sed à qualitate auxilii, & motionis divinæ: atque adeo neque est quod illi cedat in laudem, & meritum; quin potius perit omnino libertas arbitrii ad salutem.

Ita docet *Molina in Concord. quæst.* 23. *art.* 4. *&* 5. *disp.* 1. *memb.* 6. §. *Certè*, §. *Præterea*, §. *Item.*

Censura.

Eadem argumentatione utebantur Pelagiani, ut videre est ap. *S. August. lib. de corrept. & grat. c.* 3. 4. 6. quos ita in eodem libro S. Doctor impugnavit, & expugnavit, ut rationem & argumentationem istam, quâ Molina suam sententiam confirmare conabatur, nullius prorsus mo-

menti esse ostenderit, & propositionem ipsam tanquam divinis oraculis contrariam efficaciter redarguerit locis citatis, & *cap.* etiam 6. 7. & 8.

Decima nona Propositio.

Si Deus ita præfinivit omnes actus non malos arbitrii creati, ut ad eos movere, & determinare statuerit arbitrium per concursum ex se efficacem, sine quo arbitrium non potest illos elicere, manifeste periit arbitrii libertas explicata ad eos omnes actus, &c.

Ita docet *Molina in Comm. ad prim. Part. S. Thomæ, qu.* 14. *art.* 13. *disp.* 18. *memb.* 2. §. *Hoc posito*, & *in Concord. in edit. Antverpiensi.*

Censura.

Hæc Propositio, prout intelligitur, & asseritur à Molina, non videtur aliena ab illa Pelagianorum & Semipelagianorum sententia, qua calumniabantur S. August. sub prædestinationis nomine fatalem induxisse necessitatem, & appellatione gratiæ bonos voluisse fieri homines fatali necessitate. Quod videre licet *ap. S. August. lib.* 2. *contra duas Epist. Pelagian. c.* 5. & *lib.* 4. *contra Julian. Pelagian. c.* 8. & *ap. S. Prosp.* & *S. Hilar. in Epist. ad S. August.*

qui

qui ita illorum temeritatem redarguit, ut contra ſententiam Molinæ apertè oſtenderit, & docuerit, per gratiam Dei ex ſe efficacem non deſtrui, ſed firmari liberum hominis arbitrium. Ita tradit multis in locis *S. Auguſt.* ſed potiſſimum *lib. de corrept. & grat. c.* 8. 12. *&* 14. & *lib. de grat. & lib. arbit. c.* 20. *Epiſt.* 105. *ad Sixtum.* Quam ſententiam confirmavit in *lib. de prædeſt. Sanct.* & *de dono perſev.* editis contra Semipelagianos.

De quarto Principio Concordiæ P. Ludovici Molinæ.

Vigeſima Propoſitio.

Sumpta in particulari prædeſtinatione cujuſque adulti, quæ re ipſa jam ex æternitate fuit in Deo, ſane, ſicut præcedente concluſione oſtenſum eſt, rationem, ſive conditionem, ſine qua in Deo non fuiſſet præſcientia, eſſe, quod adultus ipſe pro ſua libertate ita ſit cooperaturus per ſuum arbitrium, ut ad vitam æternam perveniat; ſic etiam ab hoc ipſo ſimili modo fuit dependens quod reliquum, quod eadem prædeſtinatio includit, vel ſortiretur rationem prædeſtinationis, vel retineret ſolum rationem providentiæ circa illum in beatitudinem.

Ita docet *Molina, Conc. quæst.* 23. *art.* 4. & 5. *disp.* 1. *memb.* 11. §. *Octava conclusio,* & §. *Sit nona conclusio. In Comment. memb.* 2. ubi aliqua addidit. Vide etiam §. *Postremo,* §. *Illud addendum,* & §. *Illud etiam.* Et ante hos præcedentes vide §. *Ut quæ hactenus.* Nec prætereundum, quod docuit §. *Secunda conclusio,* & *memb.* 6. §. *His ita confutatis.* In aliis editionibus multa addidit. Denique vide *quæst.* 22. *artic.* 4. §. *Illud etiam,* & *quæst.* 23. *artic.* 4. *memb.* 10. §. *Hac ego conclusione,* & *memb. ult.* §. *Quartum.*

Censura.

Ex locis præallegatis non obscure constat, secundum doctrinam Molinæ prædestinationem adultorum fuisse secundum præscientiam boni usus liberi arbitrii eorum, habuisseque Deum rationem illius in eis prædestinandis. Quæ sententia fuit Semipelagianorum contra S. August. de gratuita Dei prædestinatione doctrinam, ut refert *S. Prosp. in Epist. ad eundem S. August.* Quod si, quæ Molina docet locis citatis, conferantur cum iis, quæ Semipelagiani dicebant, & Sanctus Prosper refert, apparebit Molinam, & in sensu, & in verbis cum illis consentire. In eundem errorem lapsum fuisse *Faustum Rhegiens.* constat ex

ejusd.

ejusd. *lib. de grat. & lib. arbitrio*, *c.* 4. & *lib.* 2. *c.* 3. & 6. quem *Molina in quæst.* 23. *art.* 4. *disp.* 1. *memb.* 11. *in fine*, cum SS. PP. Athanasio, Chrysostomo, & aliis connumerat, & dicit posse ad concordiam cum S. August. reduci; cum tamen non potuerit ignorare, illius libros fuisse tanquam Apocryphos condemnatos à Sede Apostolica. Itaque præfatam Propositionem impugnat *S. August. in lib. de prædest. Sanctor.* & *de dono persever.* tanquam contrariam Sanctis Scripturis, & fidei Catholicæ. Quos libros probat *S. Prosp. lib. contra Collat. c.* 14. & 42. fuisse approbatos à Cælestino Papa: quod etiam à S. Leone & Gelasio summis Pontificibus factum fuisse compertum est. Adest etiam testimonium *Hormisdę Papæ, tom.* 1. *Epist. decretal. Epist.* 67. Quamobrem D. Cardinalis *Bellarm. lib.* 2. *de grat. & lib. arbit.* dicit, & efficaciter probat sententiam S. August. de gratuita prædestinatione, quam Molina contumeliosè impugnat, non quorumvis Doctorum opinionem, sed fidem Catholicæ Ecclesiæ dici debere.

Censura in 20. Molinæ Propositiones facta, more rotali hic discutitur atque confirmatur.

His igitur Propositionibus unà cum Censura in illas sigillatim, hoc est, binis singulis hebdomadis datis utrisque Patribus *à die* 29. *Januarii usque ad diem* 7. *Maji*, tam Patres Prædicatores, quam Socie-

cietatis libere proposuerunt, quicquid ad præsentis causæ cognitionem, & ad veræ atque Catholicæ doctrinæ indagationem spectare putarunt.

Concessum etiam fuit Patribus Societ. id enixe postulantibus, ea disputando impugnare, quæ Prædicatores contra Molinam dicerent. Illis autem plene, cumulateque auditis, altera alteri parti, & utraque pars Congregationi sua dedit scripta, ut, si vellent, illi scripto replicarent.

Congregatio vero inspectis responsionibus, & verbo, & scripto pro Molina, vel contra eum adductis, diligentius, & maturius expendit, & quid tanquam verum, & Catholicum tenendum, quidque tanquam falsum, & erroneum, vel de errore suspectum esset, ut Sanctissimus Pontifex deinde definiret, atque proponeret Ecclesiæ, quid de re tam gravi tenere, & credere oporteret.

Congregatio itaque diligenti studio, singulari & exquisita industria facta rationum collatione cum priscorum Patrum monumentis, observavit eisdem penitus argumentis, fucatisque rationibus ab illis liberi arbitrii vires plus æquo muniri, & contra divinam gratiam extolli, quibus olim *Pelagius*, & ejus sectatores, ac paulo post *Semipelagiani*, vel qui *Fausti* & *Cassiani* partes

partes defendendas affumpferunt, utebantur; iifdemque facrarum literarum teftimoniis pravè tamen intellectis, quibus illi fua. dogmata munire moliebantur, tam Molinam quam ejus doctrinæ ftudiofos fuas opinationes protegere. Qui cum apertiffimè vidiffent ejufmodi effe hanc doctrinam, ut nullo jure à Pelagianifmo, vel Semipelagianifmo vindicari poffit, *Molinam à Molina dividere, & extrahere conati funt*, & ea ab illo doceri, quæ ipfe nunquam excogitavit, verborum apparatu contenderunt, modò ad unum, modò ad aliud diverticulum confugientes, ut fic Molinæ doctrinam aliqua faltem rationis fpecie cohoneftare viderentur.

Majorem item in illis candorem defideravit in citandis authoribus, quorum plures confidenter magis, quam fideliter in eorum fcriptis citari non rarò deprehendit; adeo certè, ut nonnunquam argumenta ex adverfo producta à Doctoribus contra veritatem, quæ paulo poft diluuntur, pro Molinæ opinione audacter attulerint, fententiam Doctorum adjectionibus & detractionibus ad difpofitionem inftituti fui interverterint, & quas integras produxerant diverfis expofitionibus corruperint.

Et ita viginti illas Propofitiones Molinæ à Congregatione Pelagianifmi notatas tan-

quam omni ex parte Catholicas ſuſcepe-runt, approbaverunt. Contra verò Patres Prædicatores illas tanquam de Pelagiani erroris fonte hauſtas rejecerunt, & cenſuræ factæ à Congregatione omnino ſubſcripſe-runt. Et in eadem perſtitit Congregatio, diſſentientibus PP. Procuratore Ordinis Sancti Auguſtini, & Regente Collegii Carmelitarum; quod ex utrorumque PP. Prædicatorum, & Societatis ſcriptis, pro-priis ſubſcriptionibus ſubſignatis & ex Actis illius anni exhibitis Sanctiſſimo Pontifici, apertiſſimè conſtat.

Anno Domini M DC II.

Verum Patribus Societatis adhuc au-dientiam flagitantibus, & publicas, vel privatas poſtulantibus diſputationes, in quibus veritas ſubtilius limaretur, ut ratio-nem prætenſæ offenſionis, & cujuſvis ex-cuſationis occaſionem omnino præſcinde-ret, Sanctiſſimus Dominus Patribus Ge-neralibus utriuſque Ordinis ad ſe vocatis præcepit, ut unuſquiſque eorum ſocium quemdam ſibi ex ſuis deligeret, paratique eſſent ad diſſerendum *coram ſe in plena Con-gregatione* de doctrina Ludovici Molinæ, Pelagianiſmi vel Semipelagianiſmi nomine notata, ut huic controverſiæ modum ali-quem adhiberet, ac finem tandem impo-

neret,

neret, quidque sit in posterum de his quæstionibus sentiendum, authoritate suâ præscriberet.

Deinde, ut Patribus Societatis honeste gratificaretur, qui de paucitate Consultorum conquerebantur, quatuor alios Consultores substituit, videlicet Archiepiscopum Armachanum, D. Episcopum Aquilanum; R. P. Anastasium Brixiensem Ordinis Sancti Benedicti, tunc Priorem Conventus Sancti Pauli, nunc verò Abbatem S. Mariæ de Farfa Conventus; R. Patrem Fr. Anselmum Monopoli Procuratorem Generalem Capucinorum, nunc S. R. E. Cardinalem, & Generalem Inquisitorem.

Voluit etiam, ut interessent DD. Cardinales & Generales Inquisitores D. Camillus Burghesius, nunc Christi in terris Vicarius, & verus Petri Successor; nec non & D. Pompejus Arrigonius.

Postea vero, hoc est, à Sess. VI. in quâ de V. Propositione agebatur, re maturè expensâ, decrevit, ut omnes DD. Cardinales Generales Inquisitores præsentes essent, quibus ultimo adjunxit D. Cardinalem du Perron.

Die igitur 14. Mensis Februarii, Anno Salutis Dominicæ 1602. Sanctissimus Pontifex, ne causa diutius protraheretur, tam singulis Consultoribus, quàm PP. Ge-

neralibus Sancti Dominici, & Societatis Jesu duos Articulos discutiendos proposuit, videlicet.

Articulus Primus.

Quis majores vires ad bonum libero arbitrio tribuat, an Sanctus Augustinus, an Molina?

Articulus Secundus.

An in libris Sancti Augustini legatur constitutam esse à Deo legem infallibilem cum Christo Filio suo, ut quoties homo solis naturæ viribus fecerit totum, quod in se est, Deus illi tribuat gratiam, vel id sit de mente Sancti Augustini?

Ex Sessione I. coram Clemente VIII. die 20. Martii 1602.

Ex septem potissimum Propositionibus de viribus liberi arbitrii ad actus bonos morales, & ad actus fidei, spei, dilectionis, & pœnitentiæ, atque ad resistendum gravibus tentationibus, & mortem pro Deo oppetendam absque speciali gratiæ divinæ auxilio circa primum Articulum; & *ex duabus* circa secundum desumptis ex lib. Concordiæ Ludovici Molinæ, ad quas plures aliæ referebantur: *resolvit Congregatio, Molinam* eas vires libero arbitrio tribuisse ad bonum, quas Sanctus Augustinus in suis contra Pelagianos, & eorum reliquias editis libris negavit ullo modo haberi

haberi posse ex bono naturæ sine speciali gratiæ divinæ auxilio præveniente, & corrigente voluntatem nostram ab infidelitate ad fidem, & ab impietate ad pietatem; doctrinam item Molinæ de privata lege esse omnino alienam à doctrina Sancti Augustini, & consonam errori Pelagianorum: quippe cum ex illâ ita inducatur ratio debiti, ut merces reddatur, non secundùm gratiam, sed secundùm debitum; quod est in damnatum Pelagii dogma relabi.

Deinde verò, ut de doctrina Molinæ rectius judicium fieret, *Sanctissimus Dominus proposuit quatuordecim Conclusiones de viribus liberi arbitrii absque gratia divine adjutorio*, ad amplectendum bonum, & ad resistendum gravibus tentationibus; de gratiæ necessitate ad justificationem; de dono perseverantiæ, & prædestinatione Dei æternâ, conferendas cum Molinæ & Cassiani doctrina, ut ex utriusque inspectione appareret, an eadem Molina de præfatis argumentis tradiderit, quæ Ecclesia à Cassiano asserta damnavit.

Resolvit autem Congregatio post diuturnas hac de re disputationes, Molinam in prædictis Conclusionibus damnatam Cassiani doctrinam formaliter tradidisse.

Sed quò accuratius veritas in disputatione limaretur, quædam alia dubia propo-

 suit,

fuit, de quibus ad pleniorem causæ cognitionem, etsi de illis disputatum esset, rursus differeretur; quorum primum, illudque potissimum, erat,

An Decretum Concilii Tridentini Seff. 14. Cap. 4. & Canone 5. obstet iis, *quæ de Attritione & Contritione docuit Molina?*

Articulus Primus.

Quis majores vires ad bonum libero arbitrio tribuat, an Sanctus Augustinus, an Molina?

Circa istum Articulum expensæ fuere *subsequentes septem Propositiones Molinæ.*

Prima Propositio Molinæ.

Ex Sess. 2. coram Clemente VIII. die 8. Julii 1602.

Cum solo concursu generali Dei, absque alio dono, vel gratia Dei, potest homo efficere opus bonum morale, quod fini hominis naturali accommodatum, atque comparatione illius sit verè bonum, ac virtutis opus, non tamen quod fini supernaturali sit accommodatum, quodque comparatione illius bonum simpliciter, & virtutis opus dici queat.

Ita habet *quæst.* 14. *artic.* 13. *disput.* 5. & *in disput.* 19. *memb.* 2. §. *ultimo* ex sententia aliquorum, quam ipse sequitur, dicit, nullum esse in singulari opus bonum mo-

morale merè naturale, quod homo naturæ lapſæ cum ſolo concurſu Dei generali non poſſit efficere, quale eſt mortem ſubire, ne mendacium proferat.

Judicium Congregationis.

Hæc Propoſitio eſt contra expreſſam doctrinam *S. Auguſtini* traditam *lib.* 4. *contra Julian. Pelagian. c.* 3. *Eadem die ſupradicta.*

Ita cenſuerunt omnes, exceptis D. Epiſcopo Aquilano, P. Procuratore Ordinis S. Auguſtini, & P. Regente Collegii Carmelitarum.

Secunda Propoſitio Molinæ.

Propoſitis, & explicatis his, quæ credenda ſunt, adhibitis inſuper argumentis, quæ adferri ſolent, ut homines certò ſibi perſuadeant ea revelata eſſe à Deo, & juſſa credi, & denique accedente externa vocatione ad fidem per Concionatores, alioſque Eccleſiæ Miniſtros, in facultate liberi arbitrii eſt cum ſolo concurſu generali Dei, rebus propoſitis aſſentiri, tanquam à Deo revelatis, actu tamen qui ſit merè naturalis, quique ex parte intellectus non ſit ſatis ad juſtificationem. *Ex Seſſione 3. coram Clemente VIII. 9. Julii 1602.*

Ita habet *diſp.* 7. §. 1. *& ſeq.* & *in Appendice, quæ eſt in edit. Antverpienſi, diſput.* 38. §. *His dubiis*, contendit, exemplo Lutheri,

theri, evincere, hominem ex ingenitis naturæ viribus posse assensum præbere mysteriis fidei, tanquam à Deo revelatis, & quia à Deo revelata sunt: cui falsum subesse non possit absque ullo influxu mediato, vel immediato Dei. Et *disput.* 8. §. *Ex dictis*, inquit, „ non ob eam causam necessariò ponendum esse habitum supernaturalem, ut intellectus facile assentiatus contra intellectus duritiem, & discrete contra intellectus errores; neque item ut actus assentiendi sit certus, & firmus certitudine & firmitate ex parte credentis, sed ad eliciendos actus illos fini supernaturali accommodatos, & quales ad salutem sunt necessarii.

Judicium Congregationis.

Eadem die supradicta. Ex contentis in Propositione, & ex adjunctis, aliisque ex eodem libro consideratis, convincitur Molinam docuisse ex propria sententia, posse elici ab homine per solas naturæ vires, actum veræ fidei Christianæ quantum ad substantiam & perfectionem assensus, exceptâ solâ supernaturalitate, quæ illi actui accedit ex auxilio particulari, & inspiratione Spiritus S. vel ex concursu habitus supernaturalis: hanc autem doctrinam esse proprie, & formaliter traditam à Molina contra potentissi-

tissimam S. Augustini doctrinam, à Sede Apostolica approbatam, constat ex omnibus penè ejus libris, & Epist. adversus Pelagianos, & eorum reliquias editis.

Ita censuerunt omnes, exceptis D. Episcopo Aquilano, & P. Regente Collegii Carmelitarum. Pater verò Procurator Ordinis S. Augustini dixit, istam Propositionem esse disputabilem; in modo tamen loquendi Molinam dissentire à S. Augustino.

Tertia Propositio Molinæ.

Cum quis edoctus fuerit supernaturalem *Ex sess.* assensum esse ad salutem necessarium, vi- 4. ribus naturalibus potest optare ita credere, 22. *Julii* atque etiam conari ex dono, & auxilio su- 1602. pernaturali assentiri. Denique potest petere, ut auxilium illud sibi donetur, & ad illud recipiendum satagere se disponere.

Hæc omnia supponit *Molina in sua Concord. disput.* 9. *in principio.* Expendebatur etiam *in disp.* 42. §. *Quoad primum*, & *in disp.* 43. §. *Ex his patet*, & *in quæst.* 23. *art.* 4. *disp.* 1. *memb.* 9. §. *Illud addendum*, & rursus *disp.* 9. §. *Patet tertio*, & *disp.* 12. §. 1. *propè finem : ibi quamvis nullam*, & *disp.* 10. §. 1. ubi exponit illud Joannis : *Dedit eis potestatem filios Dei fieri.*

Judi-

Judicium Congregationis.

Eadem die supradicta. Ex locis citatis apparet Molinam formaliter docuisse, posse hominem suis solis viribus naturalibus optare supernaturaliter credere, & auxilium gratiæ divinæ petere, atque etiam ad illud recipiendum se disponere. Hanc autem sententiam esse contra expressam doctrinam S. Augustini, & continere errorem Semipelagianorum ab Ecclesia damnatum in Concilio Arausicano II. constitit ex Can. 2. & ex innumeris penè locis S. Augustini.

Et ita censuerunt omnes, exceptis D. Episcopo Aquilano, qui dixit, illam esse probabilem, & non adversari S. Augustino; Patre Procuratore Ordinis S. Augustini, qui, quamvis putaverit in modo loquendi esse contrariam doctrinæ S. Augustini, censuit tamen posse reduci ad bonum sensum; & P. Regente Collegii Carmelitarum, qui dixit, sententiam Molinæ præscindendo ab ordine horum actuum, esse communem omnium Scholasticorum, & non reperiri quidem apud S. Augustinum, ei tamen non adversari.

Quarta Propositio Molinæ.

Ex Sessione 5. 23. Julii 1602. Eo modo Deus suâ sapientia leges, quibus etiam spiritualem, atque ejus incre-

crementum conferret, accommodavit, ut, ſicut per gratiam hominis naturam ex ſe liberam perficiebat; ita ante receptionem gratiæ, & in ipſa gratiæ receptione, ac poſtea in augmento illius ſuum locum libero relinqueret arbitrio, quatenus ita ipſe author eſſet omnium bonorum, omniaque ei accepta referrentur, ut nihilominus libero arbitrio propria induſtria, & laus ſervaretur.

Ita habet in *diſp. 9. §. Et quæ.*

Judicium Congregationis.

Expenſâ Molinæ doctrinâ, apparuit hanc quartam illius Propoſitionem eſſe alienam à doctrina S. Auguſtini, & dignam gravi cenſura; quoniam cum ſit veluti compendium totius doctrinæ de gratia divina, quam tradidit in libro ſuo Concordiæ, *complectitur tres errores Sempelagianorum contra gratiam aſſertos*, cui detrahere moliebantur, quod libero arbitrio concederent. Docebant enim, hominem abſque Dei adjutorio ex ſola facultate naturæ poſſe credere divina myſteria, deſiderare, petere, & quærere Dei miſericordiam. At hoc eſt quod Molina dicit, ante receptionem gratiæ libero arbitrio propriam induſtriam, & laudem ſervari. Deinde aſſerebant, gratiam divinam dari deſi-

Eadem die ſupradicta.

desiderantibus, credentibus, petentibus; sed tamen gratiam istam comitem esse non præviam. Quod etiam indicavit Molina, ubi ait, servari etiam propriam industriam, & laudem libero arbitrio in ipsa gratiæ receptione, ut expresse docuit pluribus in locis suæ Concordiæ. Ac tandem constituebant, impetratâ jam gratiâ ex humana industria pendere, quod homo perseveret usque in finem; vel ex humanâ negligentiâ oriri, ut à gratiâ cadat. Quod & Molina significavit, quando dixit, in augmento gratiæ servari quoque libero arbitrio propriam industriam, & laudem, ut postea docuit *qu.* 23. *art.* 4. *disp.* 1. *memb. ult.* §. *Secundo*. Ex quo constat, Molinam non agnovisse perseverantiam in gratia esse singulare Dei donum, quod electis suis misericorditer concedit. Est denique præfata Molinæ Propositio absolute contraria doctrinæ S. Augustini, quippe qui quam sæpissime clamat contra Pelagianos, & eorum reliquias, non posse hominem sine adjutorio gratiæ divinæ habere bonam voluntatem, non industriam, non laudem, non bonum meritum. Quid enim boni meriti habere possunt peccatores? Quam laudem, aut industriam ad bonum habebunt homines à Deo aversi, & adversi Deo, nisi liberentur per gratiam?

Et

Et ita censuerunt omnes, exceptis D. Episcopo Aquilano, & P. Regente Collegii Carmelitarum, qui dixerunt, prædictam Propositionem non reperiri expressam apud S. Augustinum; sed tamen ei non esse contrariam. Pater verò Procurator Ordinis S. Augustini censuit, hanc Propositionem esse omninò rejiciendam, eò quod in modo loquendi sapiat errorem Semipelagianorum, quamvis adhibitis explicationibus æquè posset reduci ad bonum sensum.

Quinta Propositio Molinæ.

Negari non potest, complurium esse Scholasticorum sententiam, liberum nostrum arbitrium cum solo concursu generali Dei elicere posse non solum actum attritionis naturalem, id est, dolorem de peccatis ex timore Dei cum proposito amplius non peccandi lethaliter, sed etiam actum contritionis naturalem, qui idem propositum non peccandi amplius lethaliter includat. *Ex Sessione 6. 6. Aug. 1602.*

Ita habet in *disp.* 14. *memb.* 1. *&* 2. §. *Ratio.*

Judicium Congregationis.

Ex locis citatis, & ex *memb.* 3. *ejusdem disp. prope finem,* & *ex disp.* 19. *memb.* 1. §. *Ad* *Eadem die supradicta.*

Ad quartum, nec non *ex §. Fortè mirabitur*, quem in edit. Antverp. addidit *memb*. 6. *disp*. 19. diligenter expensis, constitit fuisse expressam sententiam Molinæ ab ipso ex professo traditam, Quod homo in statu naturæ lapsæ possit ex solis viribus naturalibus absque ullo gratiæ divinæ speciali adjutorio dolere de peccatis cum proposito absoluto amplius non peccandi lethaliter non solum ex timore gehennæ, sed etiam ex consideratione bonitatis divinæ; & amore ipsius Dei super omnia. Quam sententiam adversam doctrinæ S. Augustini, & Ecclesiæ Catholicæ definitionibus, potissimum in Concilio Arausicano, & in Tridentino editis, ex multis conclusum est.

Et ita censuerunt omnes, exceptis D. Episcopo Aquilano, & Regente Collegii Carmelitarum.

Sexta Propositio Molinæ.

Ex Sess. 7. 19. Aug. 1602. Homo solis viribus naturalibus, & concursu generali Dei elicere potest actum absolutum merè naturalem dilectionis Dei super omnia, qui ad justificationem nequaquam sufficiat, & propositum absolutum servandi in genere præcepta omnia, præsertim quando occasiones, & difficultates omnes absunt, quod ad attritionem

&

& contritionem quoad ſubſtantiam actus ſit ſufficiens.

Ita docet *in diſp.* 14. §. 3. §. *Duo quadam*, *cum* §. *ſeq.* *&* §. 9. *diſp.* 15. & §. *Fortè mirabitur*, *diſp.* 19. *memb.* 6.

Judicium Congregationis.

Ex doctrina S. Auguſtini ex profeſſo tradita contra Pelagianos, & eorum reliquias multis in locis, & ex Conciliis Milevitano Can. 4. & Trid. Seſſ. 6. Can. 6. & c. 7. reſolvit Congregatio, non poſſe hominem in ſtatu naturæ lapſæ ſine ſpeciali divinæ gratiæ adjutorio diligere Deum, neque ut authorem naturæ, neque ut largitorem gratiæ & gloriæ, neque perfectè, neque imperfectè, & hanc ſententiam S. Auguſtini eſſe doctrinam Eccleſiæ, atque ab illa omnino deceſſiſſe Molinam in hac ſexta Propoſitione, quæ neque in propriis terminis apud S. Auguſtinum reperitur, neque ex illius doctrina ulla ratione deduci poteſt.

Ex 8. Seſſione 20. Aug. 1602.

Et ita cenſuerunt omnes, exceptis D. Epiſcopo Aquilano, & P. Regente Colleg. Carmelit. Pater vero Procurator Ordinis S. Auguſtini dixit, Molinam in modo ſaltem loquendi aſſentiri Pelagianis, atque adeo diſcedere à doctrina S. Auguſtini.

Septi-

Septima Propositio Molinæ.

Ex Sess. 9. 2. Sept. 1602.

Interim dum judicium Rationis non absorbetur, manet in libero arbitrio cum solo concursu generali Dei libertas ad non consentiendum in quocunque temporis momento cuicunque gravi tentationi, & ad superandam quamcunque magnam difficultatem, quam pro servanda, in eo non solum instanti, lege naturali necesse sit vincere, etiamsi eâ de causa mors sit toleranda; ita videlicet, ut, si consentiat, peccet, eò quod secluso quocunque alio majori auxilio, in potestate ipsius, tametsi non sine ingenti difficultate, positum sit, non transgredi tunc legem.

Ita habet in *disp.* 19. *memb.* 1. *&* 2. & *memb.* 6. §. *Fortè mirabitur*, addito à Molina in editione Antverpiensi.

Judicium Congregationis.

Ex Sess. 10. 3. Sept. 1602.

Ex inspectione totius *disp.* 19. & examine doctrinæ in illa à Molina traditæ, & ex collatione illius cum sententia Sancti Augustini, apparet Propositionem septimam Molinæ, prout ab ipso asseritur, & in proprio illius sensu, esse omnino contrariam Sancto Augustino, & errori Pelagii valde consonam. Conclusum est autem, non posse solis naturæ viribus ullam veram ten-

tentationem superari in statu naturæ corruptæ, & hanc esse expressam doctrinam Sanctorum PP. potissimum vero Augustini, Sacrorum Conciliorum & Summorum Pontificum contra Pelagianos; & eorum reliquias assertam, & definitam; ut constat ex Synodo Palæstina relata à *S. Augustino in Epist.* 106. & *in Epistolis Conciliorum Milevitani*; *& Carthaginensis ad Innocentium*, & *ex Epist. ejusdem Innocentii ad Patres Concilii Milevitani*; similiter ex *Epist. Zozymi*, *qui Innocentio succeßit*, cujus meminit *Cœlestinus Papa in Epist. ad Gallos*, *c*. 9. & *ex eadem Epist. Cœlestini*, *c*. 6.

Ita censuerunt omnes, exceptis D. Episcopo Aquilano, & Patre Regente Collegii Carmelitarum.

Et per hoc *satisfactum fuit primo Articulo à Sanctißimo Domino nostro proposito.* Ex prædictis enim septem Propositionibus apparuit, Molinam eas vires libero arbitrio tribuisse ad bonum, quas S. Augustinus in suis contra Pelagianos, & eorum reliquias editis libris negavit ullo modo haberi posse ex bono naturæ sine speciali gratiæ divinæ auxilio præveniente, & corrigente voluntatem nostram ab infidelitate ad fidem, & ab impietate ad pietatem.

Articulus Secundus.

An in libris Sancti Augustini legatur constitutam esse à Deo legem infallibilem cum Christo Filio suo, ut quoties homo solis naturæ viribus fecerit totum, quod in se est, Deus illi tribuat gratiam; vel id sit de mente Sancti Augustini?

Circa istum Articulum expensæ sunt duæ subsequentes Propositiones *Molinæ*.

Prima Propositio Molinæ.

Ex Seß. 11. 30. Sept. 1602.

Quotiescunque liberum arbitrium ex suis viribus naturalibus conatur, præstove est ad conandum totum id, quod ex se potest, tam circa ea quæ fides habet addiscenda, & amplectenda, quam circa dolorem de peccatis, & justificationem, à Deo conferri gratiam prævenientem, auxiliave, quibus id faciat, ut oportet ad salutem, non quidem quasi eo conatu dignus efficiatur talibus auxiliis, ullaque ratione ea promereatur; sed quoniam id obtinuit nobis Christus ob sua merita, atque inter leges, quas tam ipse, quam Pater æternus statuerunt de auxiliis, ac donis, quæ nobis Christus promeruit, mere gratis conferendis, una, eaque rationi maxime consentanea fuit, ut, quoties ex nostris viribus

bus naturalibus conaremur facere quod in nobis est, præsto nobis essent auxilia gratiæ, quibus ea ut oportet ad salutem efficeremus.

Ita habet *disp.* 10. *in princ.* adjunctis quæ in eodem §. continentur, & *disp.* 11. atque etiam §. *Post hanc, memb.* 5. *disp.* 44.

Secunda Propositio Molinæ.

At vero quicunque sordibus lethalium peccatorum infectus conaretur ex suis viribus naturalibus mortem pro Deo subire, efficereque pro oblata occasione quod in se est, ut formali, vel virtuali suorum peccatorum pœnitentia veniam consequeretur; sanè cum Deus efficienti quod in se est, paratus de lege ordinaria sit subvenire, supernaturali auxilio reponeretur in gratia essetque verè martyr, non tamen suis solis viribus, sed supernaturali Dei auxilio præventus, & suffultus.

Ita habet in *disp.* 19. *memb.* 5. §. *Ad quartum.*

Judicium Congregationis.

Hæc Molinæ opinio secundum proprium & genuinum ejus sensum est omnino aliena à doctrina S. Augustini, ex qua nullo modo colligi potest. Continet enim Deum ex vi legis illius à se constitutæ te- *Ex Sess. 12. 1. Octob. 1602.*

neri gratiam infallibiliter dare homini conanti ex ingenitis naturæ suæ viribus vel circa fidei mysteria addiscenda, & amplectenda, vel circa dolorem de peccatis, ac justificationem ipsam : ita ut secundum communem modum, quem Deus servat in vocandis hominibus ab infidelitate ad fidem, vel ab impietate ad pietatem, prius sit hominis conatus, postea vero gratia Dei subsequatur. Quo ita inducitur ratio debiti, ut merces reddatur non secundum gratiam, sed secundum debitum : quod est in damnatum Pelagii dogma relabi, gratiam Dei secundum merita nostra dari. Ita enim contra Pelagianos sæpissime colligit S. Augustinus.

Ita censuerunt omnes, exceptis D. Episcopo Aquilano, qui dixit, hanc doctrinam Molinæ non esse omnino falsam & improbabilem; contrariam vero sententiam esse probabiliorem; P. Procuratore Ordinis S. Augustini, qui censuit omnino esse rejiciendam prædictam doctrinam tanquam suspectam Pelagianismi, cujus umbram & speciem tantum continere dixit, sed reipsa non esse formaliter Pelagianam, posseque adhibitis sensibus reduci ad mentem S. Augustini; & P. Regente Collegii Carmelitarum, qui tenuit in hac sententia Molinam non adversari Sancto Augustino, imo

imo vero illa, quæ de hujusmodi lege docuit, esse tradita secundum doctrinam Sancti Augustini.

Articulus Tertius.

Ut de doctrina Molinæ rectius judicium fieret, Sanctissimus Pontifex proposuit *quatuordecim Conclusiones* conferendas cum Molinæ & Cassiani doctrina, ut ex utriusque inspectione appareret, an eadem Molina tradiderit, quæ Ecclesia à Cassiano asserta damnavit.

Prima Conclusio.

Quod homo in natura lapsa habeat naturale judicium ad cognoscendum bonum & malum, habeatque naturalem facultatem ad utrumque amplectendum, absque eo, quod aliquam ponant distinctionem. *Ex Sess.* 13. 18. *Nov.* 1602.

Judicium Congregationis.

Hæc Conclusio fuit expresse tradita à *Cassiano, Collat.* 13. c. 12. ubi ait, mansisse in homine post lapsum scientiam boni quam prius acceperat, & facultatem naturalem ad illud amplectendum, ita quidem, ut tam ad bonum quam ad malum, prout voluerit, ex propriis suis viribus naturalibus porrigat manum suam. Quam sententiam, etsi potissimum intellexerit de *Ex Sess.* 14. 19. *Nov.* 1602.

 scien-

ſcientia, & facultate naturali ad bonum morale, ad illud etiam eam extendit, quod ordinem habeat ad pietatem & ſalutem animæ.

Quoniam vero SS. PP. *Auguſtinus* potiſſimum & *Proſper*, videbant ex hac aſſertione efficaciter colligi, nullos morbos contraxiſſe in intellectu, ſive in voluntate Adami poſteritatem ex ejus peccato, illam vel hoc ſolo nomine conſtanter ſemper oppugnarunt, quod cum Pelagio negare videretur, fuiſſe peccato originali læſum naturale bonum. Unde & illam Eccleſia condemnavit tanquam divinis Scripturis contrariam in *Conc. Auriſ. II. Can.* 7. Eandem prorſus fuiſſe *Molinæ* doctrinam, conſtat ex *diſp.* 1. & ex 19. *memb.* 2. §. *Authores*, ubi affirmat poſſe hominem non ſolum velle, ſed etiam efficere cum ſolo concurſu generali abſque alio dono, aut auxilio gratiæ, quodcunque bonum opus morale, quod comparatione finis naturalis ſit vere bonum, & virtutis opus, quoniam in homine eſt lumen naturale ad cognoſcendum, quid honeſtum, decens, & conſentaneum ſit rectæ rationi.

Hanc vero Molinæ doctrinam extendi etiam ad opera, quæ ad pietatem pertinent, conſtat ex Propoſitionibus relatis, & Pelagianiſmi nomine notatis: quod

quod videlicet possit homo ex ingenitis naturæ suæ viribus credere mysteria divina certo ac firmo consensu, tanquam à Deo revelata & quia à Deo revelata sunt: possit per naturalem facultatem sperare se obtenturum à Deo omnia illa, quæ revelavit, & promisit nobis: habeat insuper naturalem facultatem ad diligendum Deum super omnia cum proposito absoluto amplius non peccandi lethaliter, sed potius illi placendi in omnibus, & per omnia, ad dolendum de peccatis propter Deum summè dilectum, ac denique ad conandum mortem subire pro Deo: homini vero sic operanti Deum præsto esse ex lege à se constituta gratiæ suæ adjutorio, ut eosdem actus eliciat supernaturales, & quales ad salutem oportet. Quod nihil aliud est, quàm cum Cassiano asserere, hominem habere naturalem facultatem non solum ad volendum, sed etiam ad perficiendum quodcunque opus veræ virtutis & ad pietatem etiam, ac animæ salutem spectans, contra expressam PP. doctrinam, & Ecclesiæ definitionem.

Ita censuerunt omnes, exceptis D. Episcopo Aquilano, & P. Regente Collegii Carmelitarum.

Secunda Conclusio.

In eadem supra-dicta. Quod gratia illuminans, vocans, & excitans sufficiat ad salutem.

Judicium Congregationis.

In eadem supra-dicta. Ex *Collat.* 13. *c.* 11. & 12. evidenter constat, Cassianum agnovisse gratiam excitantem, illuminantem, & suadentem, & hanc interiorem & supernaturalem; errasse tamen, quia putabat ad reparandam & reformandam hominis voluntatem illam satis esse, & nullam aliam uberiorem gratiam exigebat. Nam *S. Augustinus contra Pelagium*, & *Cœlestinus*, & *S. Prosper contra Cassianum* & ejus sectatores, eam gratiam ex divinis Scripturis propugnabant, quæ vere facit nos velle, & operari per veram & realem motionem Dei, non autem per solam suasionem, & invitationem.

Ab illa autem Cassiani sententia nequaquam deviavit *Molina*, quippe qui ad conversionem & justificationem hominis nullam aliam gratiam necessariam esse agnovit, nisi gratiam illuminantem, allicientem, & invitantem ad actus supernaturales fidei, spei, dilectionis, & pœnitentiæ. Ita in propriis terminis asserit *disp.* 37. §. *Verum*, & in *quæst.* 23. *art.* 4. *disp.*

disp. 3. §. *Voluntas*, ubi, ut probaret dari causam reprobationis ex parte reprobi, statuit Deum neminem ita obdurare, ut non relinquat illi auxilia sufficientia, hoc est, excitantia gratiæ, cum quibus, si velit, possit à peccatis resurgere, & non alia majora, aut diversa, quibus, inquit, ad resurgendum non indiget, & in *eadem quæst. disp.* 1. *memb.* 9. §. *Postremo.*

Quamvis autem nonnunquam meminerit gratiæ adjuvantis, & cooperantis, non tamen se ab erroris nota vindicavit. Nam *disp.* 38. §. *Ex dictis*, inquit unam & eandem numero gratiam quatenus excitat, allicit, & invitat arbitrium nostrum ad actus credendi, sperandi, diligendi, & pœnitendi, appellari prævenientem & excitantem gratiam; quatenus vero, consentiente jam nostro arbitrio, & cooperante actus, ad quos illa invitat & allicit, ipsa quoque novo influxu & actione operatur eosdem actus, appellari adjuvantem & cooperantem gratiam. Quod nihil aliud est quam cum Pelagianis dicere, gratiam adjuvare, & cooperari nobiscum, quia nos volumus, non autem ipsam quoque efficere ut velimus. Et ob hanc rationem asseruit Molina, *disp.* 37. §. *Deinde*, gratiam adjuvantem non esse concursum sive influxum immediatum in liberum arbitrium ut in causam, quasi

prius eo concursu motum, ut à Deo ad agendum applicatum, tales actus eliceret, sed esse influxum Dei immediatum in actus ipsos, unà cum libero arbitrio & gratia præveniente.

Collata igitur sententia Molinæ cum doctrina Sancti Augustini & aliorum PP. qui contra Pelagianos & Semipelagianos olim gloriose dimicarunt, cum Sacrorum Conciliorum decretis, cum Summorum Pontificum definitionibus, & cum Sacræ Paginæ testimoniis, resolvit *Congregatio*, illam esse alienam à vera & Catholica doctrina, à Sede Apostolica approbata contra Pelagianorum dogmata, illique omnino adversari. Secundum quam necessario concedendum est, ad justificationem hominis *duplicem gratiam* requiri; *prævenientem*, sive *excitantem*, quæ dat homini supernaturaliter posse operari, non tamen ipsum velle, & operari; & *adjuvantem*, sive *efficacem*, quæ facit ut homo reipsa velit & operetur, movendo illius voluntatem vero & reali motu antecedente ipsius consensum, non tempore, sed ordine naturæ & causalitatis.

Ita censuerunt omnes, excepto D. Episcopo Aquilano, & P. Regente Collegii Carmelitarum.

Tertia

Tertia Conclusio.

Quod possit homo ex sola facultate naturæ diligere Deum super omnia. *Ex Sess.* 15. *9. Dec.* 1602.

Judicium Congregationis.

Hæc Conclusio, etsi non expressè tradita fuerit in propriis terminis à *Cassiano*, sufficienter tamen deducta, & efficaciter impugnata est à *S. Prospero, lib. contra Collat. c.* 30. ex eo quod *Cassianus* dixerat *Collat.* 13. *c.* 12. manere in homine liberum semper arbitrium, quo gratiam Dei posset vel negligere, vel amare. *Molinam* vero expressè asseruisse, posse hominem diligere Deum super omnia, constat ex *disp.* 14. *memb.* 13. ut probatum est supra Propositione VI. adeo certè, ut quamvis dixerit hanc dilectionem esse inefficacem, eo quod non habeat conjunctam observantiam mandatorum in futurum, absolutè tamen, & quantum ad rem ipsam, illam neque inefficacem, neque imperfectam constituerit, quin potius omnem illi efficaciam & perfectionem tribuerit: hoc solo excepto, quod postea in executione operis non impleatur. Certum est enim efficaciam & perfectionem actus in se non tolli ex eo quod postea non impleatur. Unde apparet, voluisse *Molinam* voluntatem humanam ita *Ex Sess.* 16. 10. *Dec.* 1602.

perfectè operari posse in statu naturæ corruptæ ex sua sola naturali facultate, ac si læsa non fuisset peccato primorum parentum.

Et idcirco censuerunt omnes, exceptis D. Episcopo Aquilano & P. Regente Collegii Carmelitarum, hanc Conclusionem, Homo ex solis viribus naturæ potest diligere Deum super omnia, esse Pelagianam, absolute prolatam, sive illa intelligatur de dilectione Dei ut author est bonorum supernaturalium, sive ut author est naturæ; sive de perfecta, sive de imperfecta & inchoata dilectione Dei.

Quarta Conclusio.

Ex Sess. 15. 9. Dec. 1602. Quod Deus exspectet nostros conatus, & quod aliquando Deus nos præveniat.

Judicium Congregationis.

Ex Sess. 16. 10. Dec. 1602. Expressa est sententia Molinæ, Deum exspectare paratum semper ad promovendum, & adjuvandum hominum conatus, desiderareque ingressum cordis ipsorum, quamvis aliqui otio torpentes à Deo præveniantur. Ita quidem, ut germanus sensus sententiæ Molinæ deductus ex pluribus locis Concordiæ ejus sit, interdum Deum auxiliis gratiæ suæ excitare eos, qui voluptatibus dediti nihil prorsus cogitant de salute æterna; regulariter tamen illos speciali-

cialibus auxiliis pulſare, quos videt ex facultate naturæ conari ad ſalutem, deſiderando, petendo, & quodam modo ſe adaptando & diſponendo ad gratiæ divinæ adjutorium accipiendum. Atque adeo ex ſententia Molinæ *duo ordines* conſtituuntur *eorum*, qui ab infidelitate ad fidem, vel ab impietate ad pietatem vocantur, ita ut alii ſecundum communem modum veniendi ad Chriſtum conatibus proprii arbitrii ex ſola facultate naturæ gratiam divinam præveniant; *alii vero*, quorum pigrum liberum arbitrium proſpicit, ſpecialibus auxiliis præveniantur à Deo. Ita formaliter aſſeruiſſe *Molinam*, conſtat ex *diſp.* 9. §. *Quod hac, ibi. Etenim quamvis*, & §. *Patet tertio.* Item ex *diſp.* 10. *Ibi planè ſine ulla intermiſſione*, & ex *diſp.* 14. *memb.* 5. §. *Poſt hanc, ibi. Quoniam vero facienti*, &c.

Hanc autem ſententiam eandem omnino eſſe cum illa Caſſiani, quam Eccleſia damnavit, conſtat ex collatione utriuſque ad invicem, expenſis illis quæ *Caſſianus* docuit *Collat.* 13. *c.* 12. 13. *&* 17. hoc ſolo excepto, quod Molina ita abſtinuit à verbo *exſpectat*, ut uſus fuerit verbo *exigit*, quod majorem habet emphaſim. Quæ cum adverſentur expreſſè definitionibus *Concilii Arauſicani II. Can.* 4. 5. *&* 8. & Catholicæ

& Orthodoxæ doctrinæ *Concilii Tridentini, Sess. 6. c.* 5. constanter resolvit Congregatio, Molinam hac in re cum Cassiano & Semipelagianis à doctrina Ecclesiæ defecisse.

Ita censuerunt omnes, exceptis D. Episcopo Aquilano, & P. Regente Collegii Carmelitarum.

Quinta Conclusio.

Ex Sess. 17. 16. Dec. 1602. Quod Deus quodammodo occasiones quærat, & exspectet, ut datio, & elargitio suæ gratiæ rationalis videatur.

Judicium Congregationis.

Ex Sess. 18. 17. Dec. 1602. Expensa doctrina *Cassiani in Collat.* 13. *c.* 13. *&* 17. & *lib.* 12. *institut. c.* 14. tradita, constat illum tanquam sibi scopum proposuisse, persuadere ex divinis oraculis, pravè tamen intellectis, Deum ita salutem humani generis procurare, ut quorundam volentium & sitientium cursum ad majorem incitet flagrantiam: quibusdam vero etiam ipsius sancti desiderii inspiret principia, & in hunc finem *cap.* 13. expressè docuisse, Deum vel exigere, vel exspectare quosdam conatus bonæ voluntatis, quasi occasiones quodammodo quærat ad sua dona elargienda. Putavit enim, si Deus semper gratiæ suæ adjutorio hominum voluntates

præ-

præveniret, irrationabilem divinæ munificentiæ largitatem videri posse, quod nihil justitiæ divinæ relinqueret in distributione cœlestium bonorum.

Hunc eundem fuisse *Molinæ* scopum, eandemque sententiam, constat ex diversis locis libri *Concordiæ*, in quibus illam formaliter docuit. Etenim *disp.* 9. §. *Patet tertio*, cum prius asseruisset, rationi valde consentaneum esse, ut illum potius misericorditer vocet & adjuvet Deus, qui paratus obedire veritati, quam illum qui sinistra intentione accedit ad audiendum verbum Dei: protinus, nonnullis interjectis, formaliter asseruit Deum expectare conatus nostros, & oblata sibi à nobis aptâ aliquâ occasione conferre specialia gratiæ suæ auxilia: sæpe tamen liberum arbitrium quasi sopitum ac torpens excitari & pulsari gratiæ divinæ donis. Præmiserat autem, Deum ex certa lege à se cum Christo Filio suo constituta de donis gratiæ distribuendis, dare gratiam prævenientem homini, &c. facienti quod in se est ex solis viribus naturæ: neque aliter verum esse illud Apostoli: *Deus vult omnes homines salvos fieri.* Putavit enim divinæ justitiæ derogari, si in distribuendis donis gratiæ Deus rationem nullam habeat præcedentium conatuum & bonorum operum liberi arbitrii,

trii, propriæque dispositionis ex bono tantum naturæ ortæ. Ita apparet ex diversis locis istius Concordiæ.

Quamobrem his, aliisque quam multis, quæ in eandem sententiam à Molina tradita sunt, candidè relatis, & expensis, conclusum fuit, prædictam Propositionem fuisse à Molina in proprio & germano sensu Cassiani formaliter assertam, in quo à *Concilio Arausicano II. Can.* 4. *&* 8. tanquam Pelagiana fuit damnata: atque adeo Molinam in illa quoad ejus omnes partes omnino convenire cum Cassiano, & adversari expressis definitionibus Sacrorum Conciliorum, *Aurisicani* locis citatis, & *Trident. Sess. 6. c. 5.*

Ita censuerunt omnes, excepto P. Regente Collegii Carmelitarum, qui dixit, Molinam non docuisse illa, quæ producta fuerunt, in sensu Cassiani, qui de occasionibus, & actibus piis loquebatur, non item Molina.

Sexta Conclusio.

Ex Sess. 17. 16. *Dec.* 1602. Quod homo in natura lapsa sufficientes vires habeat ad resistendum gravibus tentationibus, & ad superanda quævis difficilia.

Judi-

Judicium Congregationis.

Hanc Propositionem fuisse expresè tra- *Ex Sess.*
ditam à Cassiano, & ab eodem confirma- 18.
tam exemplo Job, constat ex *Collat.* 13. 17. *Dec.*
c. 1. Ex nonnullis etiam disputationibus 1602.
ex *lib. Concordia* relatis, potissimum vero ex *disp.* 19. *& appendice ad illam*, apparuit eandem fuisse Molinæ sententiam. Quippe qui formaliter docuit, hominem propriis suis viribus ita posse sine gratiæ divinæ adjutorio gravibus vehementibusque tentationibus resistere, & singula quæque difficilia superare, etiamsi ea de causa mors sit toleranda, ut nulla sit tentatio, quam in potestate non habeat ad breve tempus superare, si strenuè ex propria voluntate naturali pugnare voluerit. Atque adeo gratiæ divinæ adjutorium concedit homini necessarium esse, non quidem simpliciter & absolute ad resistendum, sed ad resistendum commodè, & diu. Ita habet in *cit. disp.* 19. *memb.* 1. *&* 2. *memb.* 5. §. *Ad primum locum.*

Hanc autem doctrinam fuisse ex Pelagiano fonte haustam, apparet non solum ex verbis Cassiani loc. cit. sed etiam ex Pelagii sententia relata à *Sancto Augustino in lib. de gratia Christi*, c. 27. & ab eodem ibidem impugnata, à Sede verò Apostolicâ dam-

damnatâ, ut dictum est supra *de Propositione 7. Molinæ.*

Et ita censuerunt omnes, excepto P. Regente Collegii Carmelitarum, qui concessit hanc Propositionem: Potest homo absolute superare graves tentationes propria & vera victoria, esse omnino falsam, neque sustineri posse: Molinam tamen non illam asseruisse; & ideo censuit eum non convenire cum Cassiano.

Septima Conclusio.

Ex Sess. 19. 20. Jan. 1603. An eadem sit expositio primæ ad Corinthios cap. 10. Cassiani, & Molinæ.

Judicium Congregationis.

Ex Sess. 20. 21. Jan. 1603. *Ex cap. 13. & 14. Collat. 13.* colligitur, *Cassianum* ex Pauli sententia confirmare illud quod prius docuerat exemplo Job, posse scil. hominem ex naturali facultate, antequam per divinæ gratiæ adjutorium ullas à Deo vires accipiat, superare quascunque etiam graves tentationes, & nihilominus admisisse hominem in tentationibus constitutum à Deo adjuvari, cum *extrinsecè*, quatenus moderatur tentationes ne graviores insurgant, quàm ut illis valeat naturæ viribus resistere; tum etiam *interius* excitando humanam industriam, & cooperando in hominum voluntate pro-

pria

pria virtute pugnante ad victoriam perficiendam.

Eandem fuisse *Molinæ* sententiam, & eodem modo, atque in eundem finem ab eo explicari Apostoli testimonium de quo quæritur, demonstratur *tota disp.* 19. cum enim *memb.* 2. constituisset Propositionem septimam superius relatam, addidit ex *Pauli testimonio*, quod sibi obstare videbat, non sequi aliquam esse tentationem, quam in potestate nostra non sit ex facultate naturali superare, si pro viribus pugnare voluerimus; sed illud intelligendum, ac si dixerit, Deum non fore passum nos tentari pluribus & difficilioribus, & diuturnioribus tentationibus, quam pro ratione auxilii, quod ipse impenderit, possimus commodè sustinere.

Cum autem in via *Molinæ* nulla alia gratia sit homini necessaria præter excitantem & allicientem, qua non tribuit vires voluntati ad operandum sed tantum quid faciendum sit, admonet, & ad id hominem invitat, & allicit, censuit *Congregatio*, Molinam & in verbis, & in sensu consentire cum Cassiano in expositione illius testimonii Apostolici, quam idcirco omninò rejiciendam putavit, quoniam virtutem ad resistendum gravibus tentationibus, quam à sola Spiritus Sancti gratiâ hominem

cuit in *disp.* 9. §. *Ut quæ videlicet*, ante receptionem gratiæ libero arbitrio propriam induſtriam & laudem ſervari oportere. Hanc enim liberi arbitrii induſtriam & laudem in eo conſtituit, quod antequam per gratiæ adjutorium excitetur, & adjuvetur, illos actus ex facultate naturæ eliciat, naturales quidem ex parte principii, ſupernaturales autem ex parte objecti, quos gratia divina ex lege à Deo conſtituta infallibiliter conſequatur.

At vero ſecundum veram & Orthodoxam doctrinam certiſſimum eſt, in juſtificatione, & poſt juſtificationem ita agnoſcendam eſſe propriam laudem & induſtriam liberi arbitrii, moti tamen & adjuti gratia divina, ut laus illa ſimpliciter Deo accepta referatur: ante juſtificationem, & receptionem primæ gratiæ divinæ nullam laudem & induſtriam propriam tribui poſſe libero arbitrio à Deo averſo, & Deo adverſo, niſi (quod abſit) in ſententiam Pelagianorum cum Caſſiano deſcendatur.

Quamobrem ex ſententia omnium concluſum fuit, Molinam cum Caſſiano conſentire in hac Propoſitione, diſſentientibus tamen D. Epiſcopo Aquilano, & P. Regente Collegii Carmelitarum.

Nona

gratiæ & Theologicarum virtutum: quod est contra apertissimam sententiam *Sancti Augustini, lib.* 14. *de Civit. Dei, c.* 37. & *Epist.* 106. atque contra definitionem *Concil. Aurisic. II. Can.* 19.

Similiter etiam censuit de dono perseverantiæ in statu naturæ corruptæ: quemadmodum enim sæpe docuit, auxilia gratiæ adjuvantia, & efficacia, non esse efficacia ex vi motionis suæ, & prout à Deo veniunt, sed eorum efficaciam pendere ex consensu liberi arbitrii, ab eoque provenire ut auxilium, quod alias esset sufficiens tantum, fiat efficax; ita prorsus philosophatus est de dono perseverantiæ, quod scil. pendeat à consensu liberi arbitrii; quod est, perseverantiæ donum dari nobis, quia volumus, non autem per illud effici etiam ut velimus. Ita constat ex *qu.* 23. *art.* 4. *disp.* 1. *memb. ult.* §. *Secundum*, & ex *memb.* 9. §. *Postremo.* Undè deducitur, quando Molina dicit requiri ad perseverandum speciale auxilium Dei, vel perseverantiam in gratia esse Dei donum per auxilium speciale; per Dei donum nihil aliud intellexisse, quam auxilium gratiæ sufficientis, excitantis, & allicientis, quod appellat speciale Dei donum, quatenus distinguitur à concursu generali, atque ipsum donum habitualis gratiæ ratione novi influxus

quo

quo in operationem piam influit, quia liberum arbitrium pro sua sola libertate voluit illo bene uti. Et idcirco evincitur, *in doctrina Molinæ* primam radicem, ex qua oritur ut donum illud gratiæ per novum influxum habeat rationem doni perseverantiæ, esse, quia voluntas pro sua innata libertate voluit bene operari cum illo auxilio; putavit enim omnino tolli arbitrii nostri libertatem, si tale donum perseverantiæ concedatur, per quod Deus efficaciter & insuperabiliter efficiat ut homo infallibiliter perseveret: quale intellexit *Concil. Trident. Sess. 6. c.* 13.

Quamobrem conclusum fuit, doctrinam Molinæ de dono perseverantiæ adversari sententiæ Sancti Augustini, & aliorum PP. qui contra Pelagianos, & Semipelagianos scripserunt, Summorum Pontificum definitionibus; & esse consonam Cassiani errori.

Et ita censuerunt omnes, exceptis D. Episcopo Aquilano, & P. Regente Collegii Carmelitarum.

Decima Conclusio.

Ex Sess. 23. 27. Febr. 1603.

Quod omnia ab illo dicta de conatu liberi arbitrii reducuntur ad actus necessarios ad justificationem.

Judi-

Judicium Congregationis.

Ex *Cassiani Collat.* 13. *c.* 7. & ex *lib. Concordiæ Molinæ*, *disp.* 7. 10. & 37. constat, tam Cassianum quam Molinam in eum potissimum finem egisse de viribus liberi arbitrii ad actus bonos moraliter credendi, sperandi, diligendi, & pœnitendi, ut persuaderent secundum communem ordinem divinæ providentiæ, æternumque decretum, & legem à Deo Patre cum Christo Filio suo conditam, homini facienti quod in se est ex solis naturæ viribus, gratiam prævenientem infallibiliter dari, per quam justificationis donum comparare possit. *Ex Sess. 24. 27. Febr. 1603.*

Hanc autem doctrinam idcirco *Congregatio* censuit esse damnandam, quod ex illa per evidentem consequentiam SS. PP. *Augustinus*, & *Prosper* sæpe deduxerint, gratiam Christi secundum merita nostra dari, & initium justificationis esse à nobis. Quod ut fuit *Pelagii* dogma, ita etiam adversatur Sacrorum Conciliorum decretis, & Summorum Pontificum definitionibus.

Cum autem omnes censuerint, Molinam in sua Propositione consentire cum Cassiano, dissentiebat tamen D. Episcopus Aquilanus, & P. Regens Collegii Carmelitarum.

Undecima Propositio.

Ex Seß. 23. 27. *Febr.* 1603. Quod homini ex naturalibus conanti, &c. detur gratia, ita tamen, ut conatus illi non ſint meritorii gratiæ, nec ſemper neceſſarii.

Judicium Congregationis.

Ex Seß. 24. 27. *Febr.* 1603. Ex dictis deducitur, Molinam convenire cum Caſſiano, etiam in hac Concluſione. Quemadmodum enim Molina negavit conatus noſtros gratiam prævenientem antecedentes ullius eſſe meriti, aut valoris: ita etiam & *Caſſianus, Collat.* 13. *c.* 13. & 16. Verum cum *S. Proſper* nihilominus efficaciter deduxerit, Caſſianum conſtituiſſe meritum in actibus liberi arbitrii elicitis ante gratiam, id quoque ex doctrina Molinæ evidenter colligi eadem ratione demonſtratur.

Cum autem tam Molina, quam Caſſianus, conſtituerit duos ordines venientium ad Chriſtum, ita quidem, ut alii per proprium conatum ad gratiam perveniant; alii verò à gratia divina excitati ad fidem & pœnitentiam vocentur: concluſum fuit, utrumque putaſſe non ſemper eſſe neceſſarium, ut conatus noſtri antecedant gratiam prævenientem; ſed ut plurimum juxta communem curſum divinæ providen-

dentiæ, & leges à Deo institutas, à libero arbitrio pendere, quod illam quis recipiat. Quod esse contra expressam Concilii Arausicani definitionem sæpius comprobatum est.

D. tamen Episcopus Aquilanus, & Pater Regens Collegii Carmelitarum dixerunt, Molinam non convenire cum Cassiano in hac Propositione.

Duodecima Conclusio.

Quod propter bona opera naturalia detur gratia; & quod tamen uterque eodem modo temperet hanc Propositionem. *Ex Sess.* 25. 14. *Apr.* 1603.

Judicium Congregationis.

Ex collatione sententiæ Molinæ cum damnata doctrina Cassiani, resolvit *Congregatio*, illos mutuò inter se convenire in duodecima Conclusione. Etenim quod Cassianus docuerit, gratiam dari propter opera nostra moraliter bona facta ex solis naturæ viribus, constat ex *collat.* 13. *c.* 11. & ex *Prospero in lib. contra Collat. c.* 6. Verum ne convinceretur cum Pelagio asseruisse, gratiam Dei secundum merita nostra dari, in *c.* 13. *&* 16. *ejusdem lib.* & *lib.* 2. *Instit. c.* 14. conatur persuadere, se detestari illud Pelagianum dogma, & , quantumlibet enixus fuerit humanam fra- *Ex Sess.* 26. 15. *Apr.* 1603.

 gili-

gilitatem suis operibus imminuere, non posse divinam gratiam, quin semper gratuita perseveret: atque adeo in nostris operibus non esse propriam & veram meriti rationem, sed tamen præsto esse, occasione sibi tantummodo à nobis bonæ voluntatis oblata, ad divinæ suæ gratiæ dona conferenda. Hanc itaque fuisse Cassiani & Semipelagianorum omnium sententiam, & hoc ejus temperamentum, apparet etiam apud *S. Prosperum in lib. de Ingratis, c.* 8. In eundem errorem lapsum fuisse *Molinam*, constat ex *disp.* 10. & ex multis aliis locis, in quibus formaliter docuit, facienti quod in se est ex solis naturæ suæ viribus, Deum ex certa lege infallibiliter gratiam dare, ut sciat, sola ratione salutem nostram esse in manibus nostris, & in nostra positum esse potestate, ut filii Dei simus: quia, si quantum in nobis est, conabimur, præsto nobis aderit Deus, ut fidem, & gratiam consequamur, neque desiderio nostro fraudemur. Formalius autem id docuit *qu.* 23. *art.* 4. *disp.* 1. *memb.* 9. §. *Illud addendum.* Ibi enim expressè asserit, propter eleemosynas, & alia opera moraliter bona facta ab existente in lethali peccato, convenisse sæpè Deum opitulari citius, ac magis uni quam alteri, ut à peccato resurgat; eaque ratione hujusmodi opera

opera esse dispositiones remotas ad gratiam. Videndus etiam in *disp.* 2. §. *Quod ad primum.*

Neque obstat, quod in *Appendice ad verbum illud, nonum,* addidit in Edit. Antverp. videlicet sententiam illam esse intelligendam, cooperante gratia. Nam & Semipelagiani, ut refert *S. Prosper in Epist. ad S. Augustinum,* non comitem gratiam, sed præviam negabant. Quæstio autem tam cum Molina, quam cum Semipelagianis est, An gratia præcedat bona opera nostra, an sequatur.

Quod vero *Molina* suam assertionem temperaverit, sicut & *Cassianus,* constat ex illis locis, in quibus profitetur, ejusmodi bona opera moraliter nullius esse meriti aut valoris, ut propter illa gratia detur. Quod nihil aliud est, quam verbis, non re, Pelagianum dogma respuere.

Ita censuerunt omnes, exceptis D. Episcopo Aquilano, & P. Regente Collegii Carmelitarum.

Decima tertia Conclusio.

Quod possit homo medicum quærere, & sanitatem desiderare. *Ex Sess.* 25. 14. *Apr.* 1603.

Judicium Congregationis.

Resolvit Congregatio, hanc Propositionem secundum proprium ejus sensum *Ex Sess.* 26. 15. *Apr.* 1603.

 fuisse

fuisse assertam non aliter à Molina, quam à Cassiano, & ab utroque ex Pelagiano fonte haustam. Ita enim censuisse *Cassianum*, & *Semipelagianos* omnes, constat ex *cap.* 9. *collat.* 13. & ex *Epist. S. Hilarii ad S. Augustinum.* Refert enim Semipelagianorum sententiam tunc fuisse, non negari gratiam, si præcedere dicatur talis voluntas, quæ tantum medicum quærat, non autem quidquam ipsa jam valeat.

Eandem quoque fuisse *Molinæ* assertionem, demonstratur ex *disp.* 9. in qua dixit, posse hominem ex solis naturæ viribus desiderare, & petere gratiæ divinæ adjutorium; quod postea repetiit in *disp.* 42. §. *Accipe.* Sed formaliter eam docuit in *disp.* 14. *memb.* 1. §. *Ratio*, & *memb.* 5. §. *Post hanc.* Hanc vero doctrinam omnino esse Pelagianam, confirmatur ex sententia *S. Augustini contra Pelagianos* tradita in *lib. de corrept. & grat. c.* 1. & ex divinis Scripturis asserta à *S. Prosp. in respons.* 6. *ad capitula Gallorum*, & *lib. contra Collat. c.* 8. & ex *Concil. Arausic. II. Can.* 4. & 9.

Ita censuerunt omnes, exceptis D. Episcopo Aquilano, & P. Regente Collegii Carmelitarum.

De-

Decima quarta Conclusio.

Quod neuter illorum velit fateri prædestinationem merè gratuitam aliquorum esse, non omnium. *Ex Seß. 27. 15. Apr. 1603.*

Judicium Congregationis.

Resolvit *Congregatio*, Molinam in hac Conclusione convenire cum Cassiano & Semipelagianis, & adversari patentissimæ doctrinæ *S. Augustini de gratuita Dei prædestinatione*, quam tradit in omnibus penè libris, & Epistolis editis contra Pelagianos, & eorum reliquias. *Ex Seß. 28. 6. Maji 1603.*

Nam Semipelagiani, cum intelligere nequirent, quomodo cum æterno Dei proposito absoluto dandi Electis suis gloriam, consistat arbitrii humani libertas ad bonum & ad malum, asseruerunt prædestinationem Electorum esse secundum præscientiam boni usus liberi arbitrii futuri; secùs verò, & lapsis curam resurgendi adimi, & Sanctis occasionem teporis afferri; removeri item omnem industriam, tollique virtutes, si Dei constitutio humanas præveniat voluntates, & sub prædestinationis nomine fatalem quandam hominibus induci necessitatem.

Hinc inferebant, totam certitudinem divinæ gratiæ destinationis constituendam

esse non in decreto divino, sed in præscientia boni futuri usus liberi arbitrii: atque adeò Deum non peculiariter aliquos tantum, sed universaliter & indifferenter omnes prædestinasse: neque aliter *Apostoli* sententiam, 1 ad Timoth. 2. *qui vult omnes homines salvos fieri*, intelligi debere. Ita constat ex *Epist. S. Prosperi ad S. Augustinum*, & ex *Cassiani Collat.* 13. *c.* 7.

In eundem errorem lapsum fuisse *Molinam*, constat ex multis locis ejus *Concordiæ.* Etenim in *Edit. Antverp. quæst.* 23. *art.* 4. *disp.* 1. *memb.* 12. §. *Illud addimus*, expresse asserit, se non posse intelligere, quomodo evadi possit fatalis necessitas, & humanæ libertatis eversio, si prædestinatio ad solam liberam voluntatem Dei æternam, non autem ad præscientiam futuri usus liberi arbitrii humani pro sua innata libertate referatur. Et *memb.* 11. §. *Secunda Conclusio*, §. *Ex his*, §. *Tertia Conclusio*, & sæpè alias, asserit, prædestinationem Dei æternam esse secundum præscientiam boni usus futuri liberi arbitrii. Quamobrem in *eod. memb.* §. *Nos verò*, affirmat, totam certitudinem prædestinationis divinæ non in decreto Dei æterno, neque etiam in ratione ipsa providendi positam esse, sed in præscientia,

qua

qua id prævidebat, ratione cujus tale decretum ac providentia ſortita ſunt rationem prædeſtinationis. Et in §. *Secundum eſt*, inquit, ſcientiam illam eſſe ſcientiam mediam, quæ antecedit liberum actum divinæ voluntatis. Ex his autem in *memb.* 13. §. *Verum*, colligit, ſecundum propriam ſententiam ſuam non ita à Deo prædeſtinationem eſſe factam, quaſi in his, quos creare decrevit nulla habita ratione arbitrii cujuſque, conſtituerit hos ſolum in particulari prædeſtinare, perducereque in vitam æternam; reliquos verò, minimè. Hanc eandem ſententiam indigniſſimis verbis amplificat *memb.* 6. §. *Ex his patet*, ſecundum Edit. Antverp. In Edit. vero Olyſſiponenſi, §. *His ita confutatis*, & §. *ſeq.* it. in *memb.* 13. §. *Verum.* Videndus etiam in *quæſt.* 19. *art.* 6. *diſp.* 1. §. *Ex his*, it. *quæſt.* 23. *art.* 6. *diſp.* 1. *memb.* 6. §. *Quod ad Auguſtinum*, & *memb. ult.* §. *Credent.*

Quibus omnibus, aliiſque non minoris ponderis expenſis, cenſuerunt omnes, excepto D. Epiſcopo Aquilano, & P. Regente Collegii Carmelitarum, Molinam ita à S. Auguſtino in explicando myſterio prædeſtinationis divinæ diſſenſiſſe, ut cum Caſſiano & Semipelagianis negaverit, ita à Deo prædeſtinationem eſſe factam, ut ex

his, quos creare decreverat, nulla ratione habita boni liberi arbitrii cujusque, constituerit certos quosdam homines solum in particulari ex æternitate eligere & prædestinare, perducereque in vitam æternam, reliquis in massa perditionis relictis; cum tamen ignorare non potuerit, doctrinam *S. Augustini de gratuita prædestinatione divina*, ita fuisse à Summis Pontificibus Cœlestino, Leone, Gelasio, & Hormisda approbatam, ut jam fides Ecclesiæ dici debeat.

Sanctissimus Pontifex, quò accuratius veritas in disputatione limaretur, *quædam Dubia* proposuit, de quibus ad pleniorem causæ cognitionem, etsi de illis jam disputatum esset, rursus dissereretur, quorum primum sic habet.

Articuli quarti Dubium primum.

Ex Seß. 29. 9. Junii 1603. An Decretum *Concilii Trid. Sess.* 14. *c.* 4. *& can.* 5. obstet iis, quæ de Attritione & Contritione docuit Molina?

Judicium Congregationis.

Ex Sess. 30. 10. Junii 1603. Constat secundum expressam *Sacri Concilii doctrinam loco citato*, imperfectam Contritionem, quæ Attritio dicitur, quoniam ex turpitudinis peccati consideratione, vel ex gehennæ & pœnarum metu

com-

communiter concipitur, si voluntatem peccandi excludat cum spe veniæ, non solum non facere hominem hypocritam, & magis peccatorem, quod *Lutherus* dicebat; verum etiam Dei donum esse, & Spiritus Sancti impulsum, non adhuc quidem inhabitantis, sed tantum moventis, quo pœnitens adjutus viam sibi ad justitiam parat. Unde *Can.* 5. definit, Contritionem, quæ paratur per discussionem, collectionem, & detestationem peccatorum, quâ quis recogitat annos suos in amaritudine animæ suæ, ponderando peccatorum suorum gravitatem, multitudinem, fœditatem, amissionem æternæ beatitudinis, & æternæ damnationis incursum, cum proposito melioris vitæ, esse verum & utilem dolorem, & præparare hominem ad gratiam.

Expensâ autem *Molinæ* doctrinâ de Attritione, & Contritione, tradita in *disp.* 16. *&* 14. *memb.* 1. §. *Ratio*, & *memb.* 4. §. *His ita constitutis*, & *memb.* 5. §. *Ut verò*, apparet fuisse expressam illius sententiam, quod possit homo, præexistente maximè lumine fidei, ante oculos mentis proponere innumera & maxima beneficia tum naturæ, tum gratiæ, quæ Deus in nos contulit usque ad proprii sanguinis in cruce effusionem, justis sempiternam felicita-

tem; impiis vero ignem sempiternum, extremamque miseriam esse propositam; & lethale peccatum tam extremum esse malum, adeoque divinam majestatem offendere, ut vel unum sit satis, ut qui illud commiserit, nisi de eo doleat, statuatque nihil tale deinceps committere, supremam amittat felicitatem, in extremamque incidat miseriam. Atque adeo cum qui proprio acumine, aut alterius suggestione & hortatu hæc attentè consideraverit, sibique persuaserit, excludendum se esse à sempiterna beatitudine, innumerisque aliis malis circumventum undique, sempiterno igne esse cruciandum, nisi de peccatis doleat, statuatque non peccare amplius lethaliter, posse cum solo concursu generali Dei elicere, *intuitu* quidem *extremorum malorum*, in quæ alias incidet, dolorem seu detestationem suorum scelerum, cum proposito absoluto cavendi in posterum omnia peccata lethalia cum spe veniæ; in quo consistit *Attritio:* intuitu verò bonitatis & beneficiorum Dei, similem detestationem, ac propositum; in quibus posita est *ratio Contritionis.*

Quibus ad invicem relatis censuerunt omnes, exceptis D. Episcopo Aquilano, & P. Regente Collegii Carmelitarum,

Mo-

Molinæ doctrinam de Attritione & Contritione ex diametro adversari doctrinæ, & decreto Sacri Concil. Trident. locis citatis.

Sanctissimus Pontifex.

Quoniam Patres Societatis sæpissimè 12. *Junii* 1603. instituerunt, SS. PP. potissimum verò *Augustinum* & *Prosperum*, Sacra Concilia, & Summos Pontifices, contra Pelagianos, & eorum reliquias definivisse gratiæ divinæ adjutorium necessarium esse solum ad opera pia, & pertinentia ad æternam salutem, & hæc appellasse opera, ut oportet, non autem ad bona moraliter bona, quod hæc cum solo concursu generali Dei fieri possint ex viribus naturæ; Molinam autem de his, non autem de operibus piis locutum fuisse, quoties dixit, in homine esse sufficientes vires absque ullo speciali Dei auxilio ad eliciendos quosvis actus bonos moraliter: ad claram & exactam hujusce rei discussionem, *proposuit infra scriptum Dubium.*

Dubium à Pontifice Sanctissimo propositum.

An bona opera nostra moralia, nedum *Ex Sess.* bona ex genere, & objecto, ac ex officio, 31. ac nedum semota omni mala circumstan- 23. *Jun.* 1603. tia, sed è contra vestita omnibus bonis circumstantiis non dicantur bona nec se-

cundum Deum authorem naturæ & gratiæ, neque ad pietatem pertinere, nisi sint facta ex motivo fidei, & pietatis supernaturalis, quamvis facta sint supposita fide, & intuitu & consideratione justitiæ Dei scelera punientis, & beneficiorum Dei miserentis, & tam copiosè præmiantis, & præsertim consideratione beneficii effusionis proprii sanguinis in cruce pro nobis.

Judicium Congregationis.

Ex Sess. *32.* *24. Jun.* *1603.* Congregatio resolvit, ejusmodi opera, si, dato hoc impossibili, fierent ab homine ex solis viribus naturæ, etiamsi non essent facta ex motivo fidei, & pietatis supernaturalis, esse pia, & secundum Deum authorem naturæ & gratiæ, ac propterea effici non posse absque speciali Dei adjutorio.

Unde deducitur, *Molinæ doctrinam* de hujusmodi actibus nullo modo vindicari posse à nota *Pelagianismi.* Nam *Pelagius in Epist. ad Demetriadem Virginem*, ut refert *S. August. lib. de gratia Christi, c.* 27. & deinceps, & *Julianus Pelagianus* peculiariter errarunt, asserentes, posse hominem ex bono naturæ sine ullo speciali divinæ gratiæ auxilio veras virtutes comparare, & ex illis benè operari, & rectè vivere: quod

quod etiam docuit *Cassianus cum Semipelagianis*, qui quamvis addidisset, hujusmodi opera ad salutem non pertinere, neque hominem perducere ad regnum cœlorum; impugnati tamen expressè fuerunt à *S. Augustino*, ut constat ex *c.* 3. *lib.* 4. *contra Julian. Pelagian.* Quem etiam errorem *Sanctus Prosper* oppugnavit in *lib. contra Collat. c.* 27.

Et ita censuerunt omnes, exceptis D. Episcopo Aquilano, & Patre Regente Collegii Carmelitarum.

Secundum dubium Articuli IV.

An ea omnia quæ *Molina* docet circa actus omnes qui elici possunt à lib. arbitrio, simul cum iis quæ de lege dixit, an ea omnia dicat & asserat in ordine & ad effectum justificationis, & an ex his, quæ de lib. arbitrio & lege affirmat, resultet immediata ac proxima, vel remota preparatio ad justificationem & gratiam? *Ex Sess.* 33. 10. *Nov.* 1603.

Judicium Congregationis.

Conclusum fuit, ea omnia, quæ *Molina* docuit de viribus naturalibus lib. arbitrii hominis constituti in statu naturæ lapsæ, ad actus fidei, spei, dilectionis, & pœnitentiæ, & ordinem habere ad justificationem, & secundum illius doctrinam esse dispo- *Ex Sess.* 34. 11. *Nov.* 1603.

dispositionem proximam & immediatam ad gratiam prævenientem; mediatam verò & remotam ad justificationem, maxime supposita lege, quam Molina dixit à Deo Patre constitutam de donis gratiæ hominibus distribuendis; & hanc doctrinam fuisse ab illo traditam contra SS. PP. sententiam, & Ecclesiæ definitiones.

Ita censuerunt omnes, exceptis D. Episcopo Aquilano, & Patre Regente Collegii Carmelitarum.

Dubium tertium Articuli IV.

Ex Sess. 35. 18. Nov. 1603. An, quod liberum arbitrium & gratia sint duæ causæ partiales ad eundem actum perficiendum, & quod liberum arbitrium, etsi separatum à gratia, nihil habeat à Deo nisi possibilitatem illam, quam Deus ab initio tribuit lib. arbitrio; sit ex sententia expressa S. Augustini, aut ex illo colligi possit; an potius conveniat cum *Pelagio*, præsertim loco citato à *S. Augustino, lib. de gratia Christi, c.* 3. *& sequ.*

Judicium Congregationis.

Ex Sess. 36. 19. Nov. 1603. Quamvis dubitari possit, an *Pelagius* agnoverit gratiam cooperantem, ex his tamen quæ *S. Augustinus* tradit *cit. lib. de gratia Christi,* non obscure colligitur, illum PP. scriptis, & Africanorum Conciliorum de-

decretis convictum, aliquam tandem gratiam internam & supernaturalem sive fictè, sive ex animo concessisse. Certum tamen est, *Julianum*, & alios Pelagii Sectatores non dubitavisse concedere Dei influxum concomitantem, quo bonum hominis propositum juvaretur, quamvis nunquam admiserint prævium illum influxum, per quem Deus hominum corda immutat, & ex malo in bonum convertit. Ita tradit *Sanctus August. lib.* 2. *contra duas Epist. Pelagian. c.* 10. & *lib.* 4. *c.* 6. quem errorem ibidem impugnat. *Semipelagianos* quoque in eundem lapsos fuisse errorem, scripsit *S. Prosp. ad S. August.* Unde *Faustus Rhegiensis Episcopus, lib.* 1. *de gratia & humanæ mentis arbitrio, c.* 10. *&* 17. ut gratiæ adjuvanti, de quâ quæstio erat, subtraheret rationem omnem, & virtutem immutandi voluntates, tanquam fundamentum totius doctrinæ suæ constituit, gratiam, & laborem seu conatum liberi arbitrii partialiter concurrere ad reliqua perficienda opera. Quem *Johannes Maxentius* ex eo potissimum impugnat, & libros ejus hæresis convincit, quod doctrinam contineat contrariam illi, quam *S. Augustinus* tradidit contra Pelagianos, & eorum reliquias, in *lib. de prædestinatione Sanctorum.*

Contra

Contra prædictam *Pelagianorum* & *Semipelagianorum* hæresim *tria* semper tenuit & docuit Ecclesia Orthodoxa Catholica de actuali gratia adjuvante, seu efficaci. I. Quod sit prævia, non pedissequa, antecedat nostræ voluntatis consensum, non illi subjiciatur, atque adeò non ex ullis meritis, sed ex sola Dei misericordia nobis tribuatur. II. Quod influat in voluntatem, & illabatur cordibus nostris. Ac denique III. Quod per illam Deus ita immutet voluntates hominum, & faciat ex nolentibus volentes, ex repugnantibus consentientes, & ex persequentibus amantes, ut liberum arbitrium non auferat, sed firmet in bono, ne per inania feratur. Et hæc est patentissima *S. Augusti. doctrina.*

Quibus collatis cum doctrina *Molinæ*, apparuit, eum, ut omninò negaret gratiam adjuvantem, quæ præoperanter moveat efficaciter liberum hominis arbitrium ad consensum, & ex malo ad bonum voluntates transferat, ita doctrinam prædictam de causis partialibus tradidisse, ut *S. August.* sententiæ *de gratia Christi* omninò adversetur, & *Pelagianorum hæresim* mirum in modum foveat.

Et ita censuerunt omnes, exceptis D. Episcopo Aquilano, & Patre Regente Collegii Carmelitarum.

Secun-

Secunda pars Dubii praecedentis.

An quod liberum arbitrium ſiderа- *Ex Seſſ.*
tum ex ſe ſeparatum à gratia, nihil habeat 37.
à Deo, niſi poſſibilitatem illam, quam 25. *Nov.*
Deus illi tribuit ab initio, ſit ex ſententia 1603.
expreſſa *S. Auguſt.* aut ex illo colligi poſſit, an potius conveniat *cum Pelagio*, præſertim loco relato à *S. Auguſt. lib. de gratia Chriſti*, *c.* 3. *& ſeq.*

Judicium Congregationis.

Reſolvit Congregatio, hanc ſecundam *Ex Seſſ.*
partem Dubii propoſiti eſſe omnino con- 38.
nexam cum prima; atque adeò conſtituto 26. *Nov.*
ſecundum *Molinam*, lib. arbitrium, & 1603.
gratiam ad eundem actum ſupernaturalem perficiendum concurrere tanquam duas cauſas partiales, lib. arbitrium, ut hac ratione influit in actum, nihil habere à Deo præter poſſibilitatem naturalem, quam illi ut author naturæ contulit, ſolaque virtute propriâ naturæ ſuæ moveri & applicari ad eliciendum ejuſmodi actum ſupernaturalem, quin prius à gratia vires acceperit ad ſe determinandum ad operationem, invitatum tantum, ſuaſum, & allectum à Deo, qui gratiæ ſuæ auxilio invitando ſolum, ſuadendo, & alliciendo adjuvat poſſibilitatem illam, quam homini tribuit ab initio.

Et ita censuerunt omnes, exceptis D. Episcopo Aquilano, & P. Regente Collegii Carmelitarum, *Molinam* in hac assertione non cum Sancto Augustino, sed cum Pelagio consentire loco in Dubio citato.

Articuli V. Dubium primum, secundum, & tertium.

Ex Sess. 39. 8. *Dec.* 1603.

Quid intelligat *Molina*, dum dicit, quod in actibus elicitis ex sola facultate naturali respicientibus fidem, spem, & charitatem in Deum, Deus inserit se, & elevat & facit supernaturales. An scil. intelligat, quod Deus elevet illosmet actus ex sola facultate naturali factos, & faciat eos supernaturales; an vero, quod posthabitis illis actibus ex facultate naturali factis, elevet potentiam ipsam, ut alios actus faciat nedum naturales, sed etiam supernaturales? Et an in hoc secundo sensu doctrinæ Molinæ, hanc elevationem Deus faciat ex intuitu & contemplatione actuum ex sola naturali facultate elicitorum? Et an, & quid amplius tribuat Deus istis actibus factis & elicitis ex sola facultate naturali, quando inserit se, quia jam facti sunt à credente in Deum, & ab amante Deum super omnia?

Judi-

Judicium Congregationis.

Resolvit Congregatio, *utrumque sensum* fuisse à *Molina* intentum: Deum scilicet ita se actibus humanis elicitis ex sola facultate naturæ inserere, ut hos evehat ad esse supernaturale: & illis etiam se inserere, ut naturam ipsam evehat, per internam nimirum excitationem, invitationem, & suasionem, ut alios similes actus jam ex parte principii eliciat; intuitu tamen præcedentium actuum pro solâ innatâ libertate ex bono naturæ elicitorum. Ita constat ex *disp.* 9. §. *Hinc*, & §. *Patet deinde*, & *ex principio disp.* 10. it. ex *disp.* 11. 20. 21. rursus ex *disp.* 9. §. *Quod hac*, *disp.* 14. *memb.* 5. §. *Quod ad solum*, & §. *Post hanc*, sed explicatius *disp.* 43. §. *Accipe*, & alibi.

Ex Sess. 40. 13. *Dec.* 1603.

Utrumque vero sensum in via Molinæ esse Pelagianum, ex duplici capite conclusum fuit, ut tamen constituta voluntas bona hominis præcederet, gratia vero subsequeretur, & subderetur humilitati & obedientiæ humanæ gratiæ adjutorium, contra expressam definitionem *Concil. Arausic. II. Can.* 6. Et si actus eliciti ex bono naturæ eveherentur per gratiam ad esse supernaturale, cum tales actus non pereant, sed potius permaneant, & perfician-

ciantur accedente gratia, exordium justificationis non inciperet à præveniente Dei gratiâ per Jesum Christum, hoc est ab ejus vocatione, sed ab illis actibus naturalibus ordinatis ad finem supernaturalem. Quod est contra doctrinam *Concil. Trident. Sess.* 6. *cap.* 5. ut aliquid haberet homo justificatus, quod non accepit, & prior aliquid Deo daret, & retribueretur illi, contra *Apostoli Pauli* doctrinam.

Quod vero ad *Dubium tertium* spectat, ex dictis à *Molina* in omnibus illis locis, in quibus exigit auxilium gratiæ prævenientis, ut actus sint ut oportet, hoc est supernaturales, & commensurati fini supernaturali; *Conclusum fuit*, secundum doctrinam Molinæ, Deum, quando se inserit actibus humanis, hoc est cogitationibus bonis liberi arbitrii circa fidei mysteria addiscenda & amplectenda, circa dolorem de peccatis, ac justificationem ipsam, solum illos evehere ad esse & ordinem supernaturalem: quoniam in via Molinæ jam sortiti fuerant ex bono naturæ, speciem, & bonitatem actus, attigerantque objectum supernaturale: & ita inserendo se illis Deus solum præstat supernaturalitatem ex parte principii, quâ carebant. Quod est asserere juxta *Pelagii* dogma, Deum non nos adjuvare, ut velimus; sed ideò nos adjuvare, quia volumus. Et

Et ita cenſuerunt omnes, exceptis D. Epiſcopo Aquilano, & P. Regente Collegii Carmelitarum.

Articuli quinti Dubium quartum, & quintum.

Etſi Deus elevat potentiam, ut actus ſupernaturales novos faciat, cum jam potentia ex facultate naturali poſſit credere, ſperare, amare, dolere de peccatis cum propoſito & deliberatione amplius non peccandi, & potius ſubire mortem, quam offendere Deum, & in ſumma, atteri & conteri propter Deum: An per iſtam inſertionem aliquid amplius aſſequatur potentia, quam ut facilius hæc omnia facere poſſit. *Ex Seſſ. 39. 8. Dec. 1603.*

Quid ſit *ſupernaturalitas*, quam ſecundum Molinam vel aſſequitur potentia, vel aſſequuntur actus ex potentia naturali facti boni tum ratione objecti, tum ratione officii, nulla mala circumſtantia veſtiti, ſed omnibus bonis circumſtantiis, & in ſumma, facti à credente in Deum, à ſperante in Deum, ab amante Deum, à dolente illum offendiſſe, cum deliberatione amplius eum non offendendi?

Judicium Congregationis.

Reſolvit Congregatio in via *Molinæ* certum eſſe Deum inſerendo ſe actibus hu- *Ex Seſſ. 40. 13. Dec. 1603.*

humanis, & elevando naturam hominis, nihil aliud ei tribuere, quam ut facilius operetur actus istos, quos per vires proprias potuisset elicere, licet non tam facile; & hujusmodi actus, qui alias fuissent supernaturales ex parte objecti, at naturales ex parte principii, sint naturales ex principio, & ex objecto, quia scilicet eliciti sunt à potentia jam elevata à Deo, dum se inseruit actibus antecedentibus gratiam prævenientem: quod est *Pelagianum.*

Utrumque constat ex doctrina *Molinæ. Primum* quidem ex *disp.* 19. *memb.* 5. §. *Ad secundum*, & postea §. *Ad primum*, & ex *disp.* 8. *in fine* §. *Quod ergo*, it. *ex quæst.* 23. *art.* 4. *disput.* 1. *memb.* 6. §. *Ad primum. Secundum* vero ex *princ. disp.* 10. & ex aliis locis superius relatis. Unde ad quintum Dubium dictum fuit, *secundum Molinam supernaturalitatem*, quæ advenit actibus jam elicitis ex facultate naturali, Deo se illis inserente per dona gratiæ prævenientia, nihil aliud esse, quam extrinsecam quandam denominationem, à qua actus habeat ut sit ultima dispositio ad gratiam justificantem, & commensuretur fini supernaturali, ut patet *disp.* 8. §. *Hic etiam.* Verum secundum doctrinam *S. August. contra Pelagianos*, & eorum reliquias traditam, omnino tenen-

tenendum est, voluntatem hominis à Deo præparari per antecedentem gratiam; & ex nolente fieri volentem, huncque esse potissimum illius effectum quem Molina non agnovit.

Ita censuerunt omnes, excepto P. Regente Collegii Carmelitarum.

Articuli VI. Dubium I.

An sit expressa sententia *S. August.* aut saltem de ejus mente, vel potius contra ipsius doctrinam, quod interna Dei vocatio ad fidem donum Dei sit; multum tamen pendeat à libero arbitrio ejus qui vocatur? Item, quod interna excitatio fidelis ad pœnitentiam, quam maximè pendeat à Ministris Ecclesiæ, atque à lib. arbitrio. *Ex Seß. 41. 20. Jan. 1604.*

Judicium Congregationis.

Resolvit Congregatio, *Molinam in disp. 9. §. Patet tertio, & seq.* quando dixit, internam Dei vocationem ad fidem, & internam excitationem fidelis ad pœnitentiam, quam maxime pendere à lib. arbitrio ejus qui vocatur & excitatur, locutum fuisse de prima vocatione Dei internâ antecedente omnem aliam gratiam prævenientem supernaturalem, & similiter de primâ interna excitatione fidelis ad pœni- *Ex Seß. 42. 21. Jan. 1604.*

tentiam. Quod est *contra Concil. Trident. Sess. 6. cap. 5. contra S. August. in Epist. ad Vitalem, lib. 1. contra duas Epist. Pelagian. c. 19. lib. de dono persever. c. 8.* & *lib. 1. ad Simplician. quæst. 2.* ac lege alias.

Ex quorum omnium inspectione, & matura consideratione, *Conclusum fuit*, prædictam *Molinæ* Propositionem adversari expressè doctrinæ *S. August.* & continere manifestum errorem Pelagianorum & Semipelagianorum.

Ab hac communi Congregationis sententia deviarunt Dominus Episcopus Aquilanus, qui censuit hanc Molinæ Propositionem non esse contrariam doctrinæ S. Augustini; & P. Regens Collegii Carmelitarum, qui fatebatur hanc Propositionem intellectam de prima vocationis gratia, esse Semipelagianam: negavit tamen Molinam ita intellexisse suam assertionem, quippe quem dixit locutum fuisse de solo effectu vocationis; & tunc sine periculo asseri, quod pendeat à libero arbitrio non præcisè sine aliqua gratia, sed supposita divina providentia dirigente.

Ex Sess. 43. coram Clement. VIII. 16. Febr. 1604.

Articuli VI. Dubium II.

An sit de mente S. August. quod dum sumus in via, semper salus nostra sit in manu

manu consilii nostri, & per nos ipsos itet, quod non salvemur?

Judicium Congregationis.

Supposito hanc Propositionem habere *Ex Sess.* duplicem sensum; *unum Catholicum*, 44. quem amplexus est & docuit *S. Augusti-* 17. *Febr.* *nus contra Pelagianos*, & eorum reliquias, 1604. videlicet in potestate nostra esse salutem nostram, seu esse in potestate nostra salutem consequi, quia Deus dono gratiæ suæ misericorditer nos prævenit, interius excitando & suadendo ad bonum, paratus etiam dare vires efficacissimas voluntati ad operandum, nisi divinæ gratiæ prævenienti resistat; *alterum* vero *Pelagianum*, nimirum eâ ratione, dum sumus in via, semper in manu arbitrii nostri positam esse salutem nostram, quoniam per bonum illius usum, ex solis viribus naturæ desiderando, petendo, quærendo, pulsando, fidem & gratiam consequamur.

Resolvit Congregatio, *Molinam* non in sensu Catholico, sed in Pelagiano asseruisse prædictam Propositionem; ejusqué proprium & genuinum sensum ab Authore intentum esse: quod, dum sumus in via, ea ratione in manu nostri consilii est salus nostra; quia si ex solis viribus naturæ faciamus totum, quod in nobis est, infal-

libiliter & ex certa lege gratiam consequemur, per quam operemur ut ad salutem oportet; & consequenter idcirco per hominem stare, quod salutem non consequatur, quia vel non facit totum quod potest circa fidei mysteria addiscenda, & amplectenda, circa dolorem de peccatis, ac justificationem ipsam, vel Deo vocanti & monenti etiam efficaciter ita resistit, ut libertate sua prævaleat contra efficaciam gratiæ divinæ, & fortior sit in resistendo pro sua libertate, quam Deus in movendo pro sua misericordia, & in præbendo vires efficacissimas voluntati. Putavit enim *Molina*, hominem pro sua innata libertate posse efficax reddere auxilium gratiæ divinæ, licet aliàs tantum esset excitans, sive sufficiens, & è contrario inefficax, & cassum reddere quodcunque, & quantumcunque auxilium gratiæ divinæ, neque aliter posse salvam consistere humanam libertatem. Quod ex innumeris pœne locis Concordiæ demonstratum est.

Et ita censuerunt omnes, exceptis D. Episcopo Aquilano, & P. Regente Collegii Carmelitarum.

Articuli VI. Dubium III.

Ex Sess. 45. 22. *Mart.* 1604. An sit expressa sententia S. Augustini, vel saltem de ejus mente, aut potius contra

tra ejus doctrinam, quod Deus leges ordinarias donorum suorum adultis distribuendorum magna ex parte usui liberi arbitrii accommodarit?

Judicium Congregationis.

Resolvit Congregatio, sensum hujusmodi assertionis, de qua quæritur, in via *Molinæ* esse, quod Deus ita accommodaverit leges donorum suorum adultis distribuendorum usui liberi arbitrii, ut illorum collatio pendeat ab usu lib. arbitrii, antecedente ipsa dona gratiæ, quia scil. si homo ex solis suis viribus pro naturali sua libertate fecerit prius quod in se est, Deus infallibiliter ex lege à se conditâ illi dabit gratiam, auxiliave, quibus operetur ut oportet, ut ei justificationis gratia conferatur, hoc est, supernaturaliter, meritoriè, & commensurate ad vitam æternam: & hunc sensum neque esse secundum expressam sententiam S. Augustini, neque ex ejus doctrina ullo modo posse deduci, sed potius adversari omnino doctrinæ ab illo traditæ contra Pelagium & ejus sectatores. *Ex Sess. 46. 27. Mart. 1604.*

Ita censuerunt omnes, excepto P. Regente Collegii Carmelitarum, qui dixit, hanc Propositionem in sensu *Molinæ* non adversari doctrinæ S. Augustini.

Articuli VI. Dubium IV.

Ex Sess. 47. 21. Apr. 1604. An Deus effectualiter exigat ab homine, ut prius faciat quod in se est, antequam fidem donet? Quamvis enim Deus fidem non conferat propter ea, quæ antecedunt, nihilominus tamen, nisi illa antecedant, conferre eam non solet, dicit Molina.

Judicium Congregationis.

Ex Sess. 48. 23. Apr. 1604. Resolvit Congregatio, *Pelagianum esse* asserere, Deum effectualiter exigere ab homine, ut prius faciat quod in se est ex solis viribus naturæ, quam illi fidem largiatur. Et *Molinæ* sententiam esse, quod Deus regulariter exigat ab homine, ut reipsa faciat, quantum in se est, ex solis viribus naturæ, priusquam interius vocetur ad fidem; neque aliter, quod ad illorum portionem attinet, nisi præviis humanis conatibus consuevisse Deum illis fidem & gratiam conferre. Ita constat ex deductis circa Conclusionem quartam, & ex pluribus aliis Concordiæ locis.

Ita censuerunt omnes, exceptis D. Episcopo Aquilano, qui dixit, prædictam Propositionem esse Pelagianam, non tamen sibi constare quod asseratur à Molina; & P. Regente Collegii Carmelitarum, qui censuit, hanc Propositionem in sensu Mo-

linæ

ſinæ non eſſe alienam à doctrina S. Auguſtini.

Articuli VII. Dubium I.

Præſuppoſito quod actus eliciti à lib. arbitrio ex facultate naturali credendi in Deum, ſperandi in Deum, diligendi Deum ſuper omnia, pœnitendi de peccatis cum propoſito, & deliberatione amplius non peccandi, & ſuperandi nedum minores, ſed graves tentationes, vel ſaltem cohibendi conſenſum, ne gravibus tentationibus ſuccumbat; & quod omnes iſti actus ſint eliciti, nedum ſemota omni mala circumſtantia, ſed veſtiti omni bona circumſtantia, tam ratione objecti, quam officii: & quod ſint eliciti intuitu, & contemplatione omnipotentiæ Dei punientis ſcelera, & præmiantis virtutes; & quod iſti actus ſint nedum naturales, ſed etiam quoad ſubſtantiam ipſorum actuum, ſecundum *Molinam* ſint ſupernaturales, An ſint prout ad ſalutem oportet, ſuppoſitâ lege, quod facienti quod in ſe eſt Deus det gratiam? *Ex Seſſ. 49. 30. Apr. 1604.*

Judicium Congregationis.

Reſolvit Congregatio, opera, actuſque, de quibus in Dubio propoſito quæritur, vere eſſe ſicut oportet, ac propterea *Ex Seſſ. 50. 1. Maji 1604.*

Molinæ doctrinam de ejuſmodi actibus æque convinci *Pelagianiſmi*, cum aſſeruerit contra expreſſas PP. & Conciliorum definitiones, poſſe hominem ex ſola facultate naturæ illos elicere cum ſolo concurſu generali Dei, abſque ullo divinæ gratiæ adjutorio.

Hæc cum fuiſſet commune omnium Conſultorum judicium, tamen D. Epiſc. Aquilanus cenſuit probabilem eſſe illorum opinionem, qui docuerunt ejuſmodi actus poſſe elici ex ſolis viribus naturæ; qui tamen negant eſſe actus ſicut oportet: atque adeo addidit: Interim dum non eſt clara aliqua declaratio Sedis Apoſtolicæ, ſe non probare iſtam conſequentiam: Sunt actus boni ex officio, & fine, & omnibus bonis circumſtantiis, etiam intuitu bonitatis, & beneficiorum Dei eliciti: ergo ſunt actus ſicut oportet. Similiter cenſuit P. Regens Collegii Carmelitarum.

Articuli VII. Dubium II.

Ex Seſſ. 51. 7. Maji 1604. In quo differant motivum pietatis Chriſtianæ, & motivum quod actus fiant intuitu, & contemplatione bonitatis, & juſtitiæ Dei, cum hi actus fiant ex timore & amore Dei, etiam ſuper omnia.

Judi-

Judicium Congregationis.

Resolvit Congregatio, loquendo præcise de statu naturæ lapsæ, non posse assignari specificam & essentialem distinctionem inter motivum pietatis Christianæ, & motivum bonitatis, & justitiæ Dei. Hoc est, idem omnino esse in statu naturæ lapsæ, actus fieri ex motivo pietatis Christianæ, & fidei intuitu, & contemplatione bonitatis, & justitiæ Dei; atque adeo elici non posse sub hoc motivo per solas vires naturæ sine speciali gratiæ divinæ adjutorio. Potissimum vero, quia secundum *Molinam* hujusmodi actus supponuntur elici ex consideratione maximorum beneficiorum tum naturæ, tum gratiæ, quæ Deus in nos contulit usque ad proprii sanguinis in cruce effusionem, & ex timore, & amore Dei super omnia, in quo consistit viva & propria ratio pietatis Christianæ. *Ex Sess. 52. 8. Maji 1604.*

Cui sententiæ subscripserunt omnes Consultores, dissentientibus D. Episcop. Aquilano, & P. Regente Collegii Carmelitarum.

Sanctissimus Pontifex.

Accepta occasione ex responsionibus PP. Societatis Jesu ad antecedentia Dubia,

ut accuratius expenderetur, quam veritatem habeat quoddam ipsorum principium, *Novam quæstionem bimembrem* proposuit, de qua dissereretur.

Prima Pars Quæstionis.

Ex Sess. 53. 28. Maji 1604. An, quando intellectus proponit voluntati Deum amandum, & colendum, ut summum bonum, & summè justum, præmiantem virtutem præmio vitæ æternæ, & propterea summè amandum, quia pro nobis vitam, & sanguinem profudit, & scelera punientem æterna damnatione; possit dici, quod proponat eum, tanquam objectum naturale tantum, an etiam supernaturale, aut tanquam indifferens ad actum naturalem, & supernaturalem?

Judicium Congregationis.

Ex Sess. 54. 29. Maji 1604. Resolvit Congregatio, objectum hoc, prout proponitur in Dubio, non esse naturale, aut indifferens ad actum naturalem, & supernaturalem, sed esse omnino supernaturale fidei objectum, neque attingi posse à voluntate humana sine gratiæ divinæ speciali adjutorio. Cum autem *Molina* contenderit docendo persuadere, hominem saltem fidelem posse proprio acumine, vel alterius suggestione ante mentis oculos proponere maxima, eaque innu-

numera beneficia tum naturæ, tum gratiæ, quæ Deus in nos contulit; illius insuper summam bonitatem & justitiam justis sempiternam felicitatem, quam, ut inquit *Apostolus*, nec oculus vidit, nec auris audivit; impiis vero ignem sempiternum, extremamque miseriam propositam: inde vero deduxerit ejusmodi hominem posse non solum timore pœnæ, sed etiam propter Deum summe dilectum, usque adeo peccata detestari per solas vires naturæ, ut etiam valeat etiam hac sola facultate naturali conari mortem pro Deo oppetere.

Cum etiam defensores illius constanter tanquam principium certum prædictæ sententiæ assumpserint, objectum hoc sub iis formalibus rationibus, sub quibus continetur in Quæstione proposita, esse objectum indifferens ad actum naturalem, vel supernaturalum: ita ut si per supernaturale fidei lumen proponatur, sit supernaturale; si vero per lumen naturale rationis, sit naturale, possitque hoc modo sola naturali facultate attingi: atque *Conclusum fuit*, prædictam *Molinæ* sententiam esse *Pelagianam*; illius vero fundamentum à defensoribus productum adversari expresse doctrinæ *SS. Thomæ, Prosperi*, & *Augustini*, & tam aperte favere hæresi Pelagianæ, ut illo

constituto, Pelagianismus nullo modo vitari possit.

Ita censuerunt omnes, exceptis D. Episcopo Aquilano, & P. Regente Collegii Carmelitarum. Pater vero Radda dixit, ejusmodi objectum, si proponatur sub aliqua ratione naturali, esse naturale, quamvis in se sit supernaturale; si vero proponatur per lumen fidei, esse objectum supernaturale: Molinam vero intellexisse de objecto proposito per lumen fidei: quocunque verò modo proponatur, attingi non posse per actum naturalem absolutum, qualem posuit Molina.

Secunda Pars Quæstionis.

Ex Sess. 55. 30. *Junii* 1604. An, quando intellectus proponit voluntati, Deum amandum & colendum, ut summè bonum, & summè justum, præmiantem virtutem præmio vitæ æternæ, & propterea summè bonum, & amandum, quia pro nobis vitam & sanguinem fudit; & scelera punientem æternâ damnatione: An, inquam, hoc modo dicatur proponere hoc objectum, tanquam rem ad fidem pertinentem, atque adeo ut objectum fidei.

Judi-

Judicium Congregationis.

Resolvit Congregatio, objectum hoc, ut proponitur in Dubio, esse rem ad fidem pertinentem, & absolute supernaturalem, ac propterea objectum fidei divinæ. Et idcirco non posse proponi voluntati ab intellectu per naturale lumen rationis sub aliqua ratione naturali; multo minus voluntatem posse actu absoluto in illud tendere, illudque amplecti sine lumine supernaturali, & auxilio gratiæ divinæ. Et ex consequenti evinci, doctrinam *Molinæ* de actibus credendi, sperandi, diligendi, pœnitendi, & mortem oppetendi pro Deo, ad quæ omnia asseruit sufficientes esse vires naturæ, à nota Pelagianismi nullo modo vindicari posse per distinctiones à PP. Societatis in illius defensionem productas, quibus contendebant objectum illud, prout proponitur à Sanctissimo Domino Nostro, & quodvis aliud, esse indifferens ad actum naturalem, & supernaturalem. *Ex Sess. 56. 2. Julii 1604.*

Ita censuerunt omnes, exceptis D. Episcopo Aquilano, qui dixit hoc objectum non pertinere ad fidem, neque ad objectum fidei formaliter, sed tantum materialiter, quando proponitur sub ratione supernaturali, sub quâ: & P. Radda,

qui censuit illud objectum semper in se esse supernaturale, posse tamen proponi sub ratione naturali, & tunc quoad modum proponendi esse objectum naturale, in se tamen esse supernaturale; & P. Regente Collegii Carmelitarum, qui dixit illud esse objectum supernaturale, posse tamen esse naturale, si proponitur per lumen rationis naturalis.

Articuli VII. Dubium III.

Ex Sess. 57. 26. Julii 1604. Præsupposito quod in viâ Molinæ liberum arbitrium, & gratia, sint duæ causæ partiales, & quod liberum arbitrium separatim consideratum nihil habeat à gratiâ nisi possibilitatem naturalem, quam Deus in sua creatione ei dedit; à se autem habeat ut possit assentiri omnibus mysteriis fidei revelatis, tanquam à Deo revelatis, & quia à Deo revelata sunt, & sic quod possit credere, & sperare, & Deum amare super omnia, atteri & conteri de peccatis commissis cum proposito amplius non peccandi, possitque nedum minores, sed etiam graves tentationes superare, vel saltem cohibere consensum, ne gravibus tentationibus consentiat, & in summa, omnia bona exercere, non solum bona ratione objecti, & officii, sed etiam quæ sint bona ex omnibus bonis circumstantiis, &

hæc

hæc omnia facere intuitu, & consideratione bonitatis, & justitiæ Dei præmiantis & punientis, & sic ex timore, & amore Dei: à gratia autem habeat motivum, videlicet, quod hæc fiant ex motivo pietatis Christianæ, quænam ex istis causis partialibus in justificatione nostra præponderet, supposita præsertim lege, quod facienti quod in se est, Deus det gratiam, ac suppositâ opinione Molinæ, quod liberum arbitrium determinet ipsam gratiam, eamque, cum vult, possit respuere, & vanam reddere.

Judicium Congregationis.

Resolvit Congregatio, secundum doctrinam *S. Augustini*, & veritatem Catholicam omnino tenendum esse, in mysterio nostræ justificationis gratiam Christi præponderare hominis libero arbitrio; *Molinam* vero ab hac Catholica doctrina prorsus defecisse. Quamvis enim hoc verbo (præponderare) usus non fuerit, ex universa tamen illius doctrinâ de *Concordia liberi arbitrii cum gratiæ donis*, apertè deducitur sententiam ipsius fuisse, quod liberum arbitrium in mysterio nostræ justificationis præponderet gratiæ divinæ.

Ex Sess. 58. coram Clemente VIII. 27. Julii 1604.

Ab hoc communi omnium Consultorum judicio dissentiebat Dom. Episcopus Aqui-

Aquilanus, & P. Regens Collegii Carmelitarum, dicentes, neque Molinam asseruisse liberum arbitrium præponderare gratiæ divinæ in mysterio nostræ justificationis, neque id deduci posse ex ipsius doctrinâ, etiam præsuppositis his quæ in Dubio à Sanctissimo Domino proposita continentur.

Articulus Octavus.

Ex Sess. 59. 27. Oct. 1604. An sit sententia Sancti Augustini, quod ante absolutum decretum divinæ voluntatis detur in Deo cognitio certa, & infallibilis contingibilium dependentium à causa libera, qualem *Molina* per scientiam mediam Deo tribuit.

Judicium Congregationis.

Ex Sess. 60. 29. Oct. 1604. Resolvit Congregatio, non dari in Deo ante absolutum decretum divinæ voluntatis certam & infallibilem cognitionem futurorum contingentium dependentium à causâ liberâ, & doctrinam de scientia mediâ, per quam *Molina* Deo tribuit ejusmodi cognitionem, non esse secundum sententiam *S. Augustini* traditam, sed à *Semipelagianis* fuisse jam olim invectam, ut gratiæ divinæ subtraherent quod naturæ tribuerent; atque adeo omnino adversari iis, quæ ille adversus Pelagianos & eorum reliquias constan-

ſtanter docuit. Cum autem ex hac Mo- *Ex Seſſ.*
linæ doctrinâ multa ſequantur incom- *61.*
moda & abſurda non ſolum contra vete- *29. Nov.*
rem Philoſophiam, & Theologiam, ſed *1604.*
etiam contra fidei principia: Cenſuerunt *Ex Seſſ.*
omnes, è re Catholicâ fore, ut retentâ an- *62.*
tiquâ Theologorum omnium ſententia, *30. Nov.*
de unica ſimpliciſſimaque Dei ſcientiâ, *1604.*
& ad facile intelligenda ea, quæ ad eum *Ex Seſſ.*
pertinent, illius diſtributione in ſcientiam *63.*
ſimplicis intelligentiæ, & ſcientiam viſio- *6. Dec.*
nis, omnino exterminetur ejuſmodi ſcien- *1604.*
tiæ mediæ profeſſio. *Ex Seſſ. 64. 7. Dec. 1604.*

Cui totius Congregationis judicio non acquievit P. Regens Collegii Carmelitarum, qui dixit, probabilem eſſe ſententiam Molinæ de ſcientia media, licet modus, quo illam probat, ſibi non placeat.

Articulus Nonus.

An in præſenti diſputatione, in quâ tra- *Ex Seſſ.*
ctatur, an Deus ante decretum prædeſti- *65.*
nationis habeat ſcientiam futurorum con- *4. Jan.*
tingibilium dependentium à cauſâ libera, *1605.*
ſtatuendum ſit unicum eſſe decretum Dei, in quo decernat velle ſalvare Petrum; an vero ſubjiciendum ſit aliud, in quo Deus decernat conditionaliter velle ſalvare Petrum, ponendo illum in tali & tali ordine re-

rerum, dandoque illi talia & talia auxilia, quibus si Petrus ex innata suâ libertate consentiat, & bene utatur prædictis auxiliis, salvatur. Et an prædictus bonus usus dictorum auxiliorum proveniat à sola innata libertate, an vero à gratia Dei, quæ facit ut homo bene utatur dictis auxiliis. Et quæ ex istis sit sententia S. Augustini, & Ludovici Molinæ.

Judicium Congregationis.

Ex Seß. 66. 5. Jan. 1605. Quod ad primam partem Articuli propositi spectat, resolvit Congregatio, secundum veram & Catholicam doctrinam constanter tenendum esse, antecedenter ad omnem scientiam mediam ejus, quod quælibet voluntas, si in tali vel tali ordine rerum constituatur, sit actura, prædestinationem æternam fieri per unicum, idque absolutum decretum, quo Deus statuit certos quosdam homines, cæteris in massa perditionis relictis, misericorditer pro suo beneplacito liberare, eisque gratis dare gloriam, & media quibus certissime liberentur. Et ab hac sententiâ, quam *S. Augustinus* constantissimè docuit, & tanquam fidem Ecclesiæ acerrimè defendit contra Pelagianos & eorum reliquias, & quam Summi Pontifices, Cœlestinus, Leo, Ge-

Gelasius, & Hormisdas approbaverunt, omnino defecisse *Molinam* in suo lib. de Concordia lib. arbitrii cum gratiæ donis, divinâ præscientiâ, providentia, & prædestinatione, & circa Propositionem XIV. dictum est.

Ita censuerunt omnes, excepto P. Regente Collegii Carmelitarum.

Articuli IX. Pars altera.

An prædictus bonus usus dictorum auxiliorum proveniat à solâ innata libertate, an vero à gratia Dei, quæ facit, ut homo bene utatur divinis auxiliis? Et quæ de istis sit sententia *S. Augustini*, & *Ludovici Molinæ?* *Ex Sess. 67. coram Clemente VIII. 21. Jan. 1605.*

Judicium Congregationis.

Resolvit Congregatio, secundum *doctrinam Sancti Augustini* contra Pelagianos, & Semipelagianos, ex divinis Scripturis plenè, cumulateque comprobatam, gratiam Christi efficacem esse præviam, non pedissequam, & influere in voluntates hominum bonum motum voluntatis eorum, atque adeo bonum usum auxiliorum esse effectum gratiæ efficacis. Secundum vero *doctrinam Molinæ*, qui negat gratiam ad- *Ex Sess. 68. coram Clemente VIII. 22. Jan. 1605.*

adjuvantem esse influxum in voluntatem, & constituit, gratiam, & voluntatem concurrere tanquam duas causas partiales ad actus supernaturales, atque gratiam efficacem, non ab omnipotentiâ Dei, & absolutâ ejus voluntate, quod docuit S. Augustinus, sed ex consensu liberi arbitrii habere suam efficaciam: bonum usum auxilium esse ex solâ innata libertate: quod est omnino *Pelagianum*.

Ita censuerunt omnes, excepto P. Regente Collegii Carmelitarum, qui dixit, bonum usum auxiliorum esse à gratiâ, quæ facit ut homo faciat, idque secundum S. Augustinum. Quod vero attinet ad modum faciendi, ut homo faciat bene, salvari hanc sententiam, & omnia quæ docuit Sanctus Augustinus hac de re, cum modo, quo Molina & ejus defensores illam exponunt per gratiam congruam, & aptam, prout Deus cognovit illam congruere.

. Et hæc quidem *peracta sunt* die 22. Mensis Januarii M DC V. Dimissâ vero Sessione Sanctissimus Pontifex præcepit PP. Secretariis, ut ejus nomine significarent utrisque Patribus Prædicatoribus, & Societatis, ut parati essent, ad respondendum in primâ futura Sessione, „ An „ agnoscerent *quindecim illos Articulos* in

„ magno

,, magno ſcripto aliàs à Sanctitate ſuâ illis
,, exhibito diſtinctè diſpoſitos de efficaciâ
,, gratiæ, & doni perſeverantiæ eſſentiâ &
,, neceſſitate, illiuſque cum arbitrii liberta-
,, te concordiâ ex diverſis libris à S. Au-
,, guſtino contra Pelagianos, & eorum reli-
,, quias editis excerptos, & confirmatos,
,, continere veram & genuinam doctrinam
,, Sancti Auguſtini, de gratia Chriſti. Decreverat enim brevi rem omnem definire, & omnes Controverſias inter Patres Prædicatores, & Societatis exortas omnino dirimere & ſedare.

Absoluta hac omnium Actorum relatione, voluit Sanctiſſ. Dom. Noſter, ut re, quam maximâ fieri poſſet diligentia, expenſa, DD. Conſultores dicerent, quemnam ad finiendam controverſiam modum aptiorem judicarent; quod ſibi animus eſſet illi tandem finem imponere. Qua de re cum primum DD. Epiſcopi, & PP. Theologi dixiſſent, poſtea DD. Cardinales coram Sanctitate ſuâ ita hujus negotii gravitatem, & quæ ex illius diuturnâ protractione incommoda, & imminentia pericula timeri poſſent, examinarent; ut poſt longam deliberationem, una fuerit communiter approbata Conſultantium ſententia, Congregationes juxta formam, & tenorem à felicis record. Papâ

Cle-

Clemente VIII. præscriptum, resumi debere: atque adeo injungendum utrisque Patribus Prædicatoribus, & Societatis, ut parati essent ad dicendum, quid sentirent de *quindecim Articulis* ex libris S. Augustini depromptis, sibi aliàs exhibitis, ut postea ad ulteriora procederetur. Quod ita factum est.

Dimittitur Sessio hora 17.